

Priorita

Informační zpravodaj Státního fondu životního prostředí ČR | www.sfzp.cz

číslo 3
březen 2020
zdarma

▶ **VELKÁ DEŠŤOVKA JE ZPÁTKY, PŘINÁŠÍ MILIARDU** str. 2

Speciální příloha uvnitř vydání

- ▶ **ZAJISTĚTE SI DOTACE NA LIKVIDACI ODPADŮ** str. 2
- ▶ JAK SE ZAVODŇUJE **KNĚŽPOLSKÝ LUŽNÍ LES** str. 10
- ▶ PŘEDSTAVUJEME **PROJEKTY HOSPODAŘÍCÍ S DEŠŤOVKOU** str. 20

Vážené čtenářky, vážení čtenáři,

v rukách držíte speciální číslo plné vody. Najdete v něm informace k nedávno vyhlá-

šené dotační výzvě na takzvanou velkou Dešťovku i mnoho dalších praktických informací. Bohužel už dávno víme, že nemusí pršet, a těch pár kapek, co spadne, je potřeba zachytit a zasáknout. Můžeme čekat, až naprší, ale už bychom neměli

čekat, až uschne. Uprostřed vydání najdete přílohu, která se věnuje možnostem, jak efektivně hospodařit s vodou v obcích i ve volné přírodě. Přinášíme i konkrétní příklady, jak se obce snaží srážky zachytit a využít. Věřme, že inspirace prosákne i na další místa, peníze na to jsou.

Na co jiného bychom také naše zdroje měli využívat než na zajištění lidské potřeby čísla jedna. Vždyť bez vody si ani neuvaříme kávu, nespláchneme záchod nebo nedej bože za pár dnů zemřeme. Zima byla nic moc, sněhu aby jeden pohledal a vyhlídky na letošní rok nejsou zrovna optimistické. Klimatická změna už je dávno ve dveřích, budeme se na ni muset adaptovat. Toto slovo budeme pár let slyšet, ale kdy jindy se přizpůsobit, než když je na to relativně čas a máme na to prostředky. Každá voda nakonec steče z kopce dolů a pak je na nás, jak s ní naložíme.

O vodě bychom mohli dumat a psát dlouho, může být živá, mrtvá, životodárná, ničivá, zkrátka je to nezbytně důležitý živel, s nímž musíme nakládat s rozumem.

Ne všechny texty v tomto čísle jsou ale o vodě, píšeme i o odpadech, na jejichž třídění a nakládání s nimi je vypsaná nová dotační výzva. A pokud jste mladou architektkou či architektem, můžete se přihlásit do soutěže, která klade důraz na udržitelnou a do krajiny vhodně zasazenou architekturu.

Příjemné čtení přeje

JAN RÖDLING
šéfredaktor

VELKÁ DEŠŤOVKA JE ZPÁTKY, NA BOJ SE SUCHEM V OBCÍCH JDE MILIARDA KORUN

Velká Dešťovka se vrací. Podle posledních odhadů meteorologů bude i rok 2020 patřit k suchým letům, která posledních pět let sužují Česko.

Důvodem ke skepsi je letošní mírná zima se skoupou sněhovou nadílkou.

Ministerstvo životního prostředí proto opět finančně pomáhá, aby zmírnilo dopady sucha a pomohlo obcím a městům lépe se adaptovat na změny klimatu. Z Operačního programu Životní prostředí uvolnilo jednu miliardu korun na opatření, která v urbanizovaných částech měst a obcí zefektivní vsakování dešťových srážek a podpoří jejich zachytávání pro další využití.

Boj se suchem a adaptace na změnu klimatu je jednou z hlavních priorit Ministerstva životního prostředí, které se této problematice intenzivně věnuje šestým rokem a do řešení investuje nemalé prostředky z různých fondů. Na podporu zasakování a udržení vody jak ve volné krajině, tak na zastavěných územích měst a obcí rozdělil rezort od roku 2014 více než 10 miliard korun. Zájem o dotační podporu na boj se suchem v poslední době rapidně stoupá.

„Zájem o řešení sucha ze strany měst a obcí se rok od roku zvyšuje. Třeba na využití srážkové vody ve městech jen v loňském roce přišlo 108 žádostí

v souhrnné výši za více než půl miliardy korun. To je několikanásobný nárůst oproti letům předchozím. Rekordní zájem jsme loni zaznamenali také o dotace na udržení vody ve volné krajině. Na vybudování tůň, mokřadů, travních pásů a jiných opatření proti suchu v krajině se loni sešlo 339 žádostí s požadavkem na téměř dvě miliardy korun,“ bilancuje zájem o adaptační opatření ministr životního prostředí Richard Brabec.

Na hospodaření s vodou putuje další miliarda

„Jsem rád, že starostové postupně zjišťují, že přírodní zdroj, jakým je dešťová voda, je ideální alternativou pitné vody a nabízí obrovské rezervy. Pro letošek jsme proto nachystali jednu miliardu korun, díky ní budou moci starostové efektivněji využívat vodu srážkovou, přispějí k řešení problému sucha a zároveň uspoří energie i finance z obecních rozpočtů,“ uvádí ministr Brabec k vyhlášené dotační výzvě z Operačního programu Životní prostředí.

Obce budou moci například zachytit dešťovou vodu do podzemních nádrží

a použít ji k zavlažování obecní zeleně, k chlazení ulic v době letních veder nebo ke splachování ve školách, úřadech a jiných veřejných budovách. Místo odvedení veškeré dešťové vody do kanalizace bude pro obec také efektivnější nechat ji volně zasakovat do půdy a tím dotovat zásoby podzemní vody.

Vedle podzemních akumulčních nádrží a různých vsakovací zařízení se příspěvek vztahuje i na výstavbu zelených střech a výměnu nepropustných povrchů u parkovišť či jiných veřejných ploch za propustné.

V neposlední řadě rezort podpoří výstavbu suchých a polosuchých poldrů, bezpečnostních přelivů hrází a jiná protipovodňová opatření.

„Vzhledem k tomu, že letošek je posledním rokem stávajícího programového období, jedná se o poslední prostředky z evropských fondů, které půjdou na podporu využívání srážkové vody v urbanizovaném území. Téma adaptace sídel na změnu klimatu však bude prioritou i v následujícím období 2021–2027, proto projekty mohou obce a města připravovat průběžně s reálným očekáváním finanční podpory i v budoucnosti,“ ujišťuje ministr.

„Částka, kterou lze z evropských fondů na projekty nad 200 tisíc korun získat, dosahuje až 85 procent z celkových výdajů. U projektů na zvýšení retenční kapacity řek a potoků a zlepšení přírodních rozlivů či například vybudování povodňového parku je spoluúčast žadatelů ještě nižší, dotace jim uhradí dokonce až 95 procent celkových způsobilých výdajů projektu,“ vypočítává ředitel Státního fondu životního prostředí ČR Petr Valdman, jehož úřad dotační program administruje.

Své projekty mohou obce a města podávat do výzvy s číslem 144. Jedná se o výzvu nesoutěžní, dotaci tedy získají do vyčerpání alokace všechny projekty, které splní podmínky pro získání podpory. Přestože příjem žádostí běží až do 11. ledna 2021, došlé projekty budou vyhodnocovány a schvalovány průběžně. ●

OPŽP nabízí 500 milionů na třídění a zpracování odpadu

Ministerstvo životního prostředí spolu se Státním fondem životního prostředí ČR vyhláší novou výzvu k podávání žádostí o dotaci pro projekty zaměřené na odpadové hospodářství.

Jedná se zejména o výstavbu a modernizaci zařízení pro sběr, třídění a další nakládání s odpady. Evropské dotace půjdou i na výstavbu, modernizaci nebo dovybavení bioplynových stanic.

O finanční podporu ze 150. výzvy mohou požádat zejména kraje, města, obce, ale i podnikatelské subjekty. Příjem žádostí potrvá do 1. června 2020, k dispozici je 500 milionů korun. Dotaci získají projekty zaměřené na výstavbu a modernizaci zařízení pro sběr, třídění a úpravu odpadů, například třídící linky nebo zařízení na úpravu odpadních kalů. Nezanedbatelná částka půjde i na výstavbu a modernizaci zařízení pro energetické využití odpadů včetně bioplynových stanic. Financována bude i výstavba a modernizace zařízení pro nakládání s nebezpečnými odpady vyjma zdravotnických odpadů.

Dotace na další zpracování odpadů mají za cíl snižovat množství odpadů, které končí na skládkách. Aktuální dotační výzva navazuje na předchozí úspěšné výzvy v oblasti nakládání s odpady. Úplný výčet subjektů, které mohou o dotaci žádat, podmínky pro podání žádosti o dotaci a podrobnější informace si prostudujte v Pravidlech pro žadatele a příjemce podpory v Operačním programu Životní prostředí. ●

ECHO

Program LIFE nabízí 85 milionů korun na ochranu životního prostředí a klimatu

Ministerstvo životního prostředí vyhlásilo národní výzvu k podávání žádostí o spolufinancování tzv. tradičních projektů v programu LIFE. Výzva je určena českým žadatelům, kteří předkládají projekty do evropské výzvy programu LIFE v roce 2020 v rámci podprogramu Životní prostředí a podprogramu Klima. „Česká republika je v silné konkurenci evropských projektů úspěšná a kvalita projektů se z pohledu specifických podmínek programu stále zvyšuje. MŽP se snaží české žadatele v programu LIFE dlouhodobě podporovat prostřednictvím informační, konzultační a finanční pomoci,“ říká Tomáš Kažmierski, ředitel odboru finančních a dobrovolných nástrojů MŽP.

Poskytnutí finančních prostředků je podmíněno úspěchem projektů v evropské výzvě a předložením projektových návrhů splňujících požadavky národní výzvy programu LIFE. Pozitivní změnou je navýšení maximální částky podpory pro konečné příjemce na 12 milionů korun na projekt při současném dodržení limitu 20 % z celkových způsobilých nákladů. Již druhým rokem národní výzva nabízí možnost spolufinancování i pro partnery předkládaných projektů. Ti mohou získat podporu ve výši 20 % z celkových způsobilých nákladů partnera až do výše milionu korun na jeden projekt. Žádat je možné také o finanční podporu na přípravu projektové žádosti.

Nový Bor zmodernizuje varovný systém

Modernizaci varovného a informačního systému chystá Nový Bor. Na jeho rozšíření město získalo evropskou dotaci z Operačního programu Životní prostředí. Nový systém pokryje celý katastr města a jeho části. Město už varovný systém má, ale teď ho rozšíří. K dosavadním šesti desítkám hlásičů jich přibude další dvě stě. Současně s tím získá město i digitální povodňový plán, pořídí si elektrocentrálu pro náhradní zajištění dodávky elektřiny pro krizové situace. Systém by měl umožnit varovat obyvatele nejen před záplavami, ale třeba i před požáry, úniky nebezpečných látek, znečištěním ovzduší či narušením dodávek pitné vody nebo elektřiny.

► „SÁZÍME BUDOUNOST“ ODHALILA A OCENILA NEJLEPŠÍ SAZEČE. TEĎ CHCE OSVOBODIT STROMY V ULICÍCH

V brněnském sídle Nadace Partnerství se sešlo na tři desítky partnerů iniciativy Sázíme budoucnost, aby vyhodnotili nejúspěšnější výsadby loňského roku. **Ocenění Zlatý rýč pro nejúspěšnější sazeče v pěti kategoriích předali ministr životního prostředí Richard Brabec, japonský velvyslanec Kaoru Shimazaki a brněnská primátorka Markéta Vaňková.**

Pomyslně splněno tak bude mít například obec, která do pěti let vysadí tolik stromů, kolik má obyvatel. K tomuto cíli má prozatím nejvíce nakročeno město Pohořelice, kde lidé vysadili 2 tisíce z cílových 5,1 tisíce stromů. Místostarosta Pohořelice Josef Svoboda za to převzal osobní dar na arboristické ošetření stromu od japonského velvyslance.

„Dlouho jsme přemýšleli, jak spravedlivě vyhodnotit nejúspěšnější sazeče, aby nevyhrávala jenom velká města nebo velké firmy. A protože cílem inicia-

**sázíme
budoucnost**
hlavou.srdcem.rukama

Na předání cen navázala debata nad bariérami pro obnovu stromořadí v centrech měst a obcí. Téma je nanejvýš aktuální v souvislosti probíhající aktualizací normy o technických sítích. „Více než 560 tisíc registrovaných výsadeb během několika měsíců v závěru roku 2019 nás utvrdilo v tom, že 10 milionů stromů během pěti let je ambiciózní, ale dosažitelný cíl. Děkujeme všem, kdo se svými výsadbami zapojili a přispěli k úspěšnému startu iniciativy Sázíme budoucnost. Věříme, že většímu dopadu našeho snažení pomůže spolupráce s novým generálním partnerem projektu Nadací Tipsport,“ komentuje Miroslav Kundera, strategický ředitel Nadace Partnerství.

tiv je vysadit strom za každého a společně s každým Čechem, zvolili jsme přepočít, kolik stromů vysadí la obec na jednoho obyvatele, firma na zaměstnance nebo spolek na člena,“ doplňuje Miroslav Kundera.

Výsadbu stromů ve městech i v krajině a jejich dlouhodobou údržbu finančně podporuje Ministerstvo životního prostředí, které v posledním roce připravilo programy zaměřené právě na sázení stromů. „Sázíme budoucnost o sto šest. Vloni na podzim jsme dali k dispozici v Národním programu Životní prostředí 100 milionů korun na zele-

ve městech a sázet z těchto dotací může každý: kraje, obce i fyzické osoby. Za pět měsíců od spuštění dotačního programu přišlo již na 300 žádostí za 50 milionů korun a výzva běží dál do konce srpna. A teď od února nabízíme další finance: 80 milionů korun, tentokrát na výsadbu stromů v krajině, oproti loňsku jsem přidal dvojnásobek peněz,“ dodává ministr Richard Brabec.

Za hlavním cílem iniciativy vysadit 10 milionů stromů ovšem stojí méně viditelná, ale o to možná důležitější snaha o systematické zlepšení legislativy. Nejkrusnější podmínky mají stromy především v centrech velkých měst, kde je prostor na povrchu ulic i pod ním omezený a soupeř o něj mnoho zájemců. V posledních desetiletích ho ovládla především technická infrastruktura spolu s dopravou, stromy tak z jader obcí mizí. Iniciativa Sázíme budoucnost proto hledá kompromis se správci sítí.

„Stromy nám pomáhají zchladit rozpálená centra měst, ale plnohodnotně mohou tuto klimatizační funkci plnit jen zdraví jedinci. Z tohoto pohledu je důležité zajistit pro stromy v ulicích adekvátně velký prostor pro růst kořenů. Poznatky a technologie, jak udržet ve městech zdravé stromy, se velmi rychle rozvíjejí a ověřila je praxe řady evropských měst. Dostupná řešení existují. Základem je ale nalezení konsensu mezi správci sítí, správci zeleně a městy na koordinaci využití omezeného veřejného prostoru,“ shrnuje problematiku Ondřej Feit, ředitel Společnosti pro zahradní a krajinnou tvorbu. ●

► V jižních Čechách obnovují rybníky v přírodní rezervaci

Mezi nejvýznamnější rybníky v přírodní rezervaci Vrbenské rybníky patří Domin a Bažina. Právě probíhají práce na jejich regeneraci.

Projekt je financován z Operačního programu Životní prostředí, investorem je Jihočeský kraj. V první fázi bude odbahněna Bažina, budou opraveny její svahy a kromě dalšího se na tomto rybníce postaví tři nové ostrovy. V druhé fázi, která začne letos na podzim, se dodavatelská firma pustí od odbahnění rybníka Domin, opraví jeho jednadvaacet ostrovů a návodní svahy.

Rybníky jsou silně eutrofizovány, ostrovy rozplaveny, trofické a kyslíkové poměry jsou hraniční a manipulace s vodou je technicky velmi problematická. Aby byly zachovány předměty ochrany, je nezbytné řešit všechny uvedené problémy. Příprava projektu probíhala několik let.

Oba rybníky jsou ve velmi špatném stavu a celkovou revitalizaci je nutné provést co

nejrychleji. Spočívá v odstranění všech sedimentů v jedné etapě v celkovém objemu více než 75 000 m³, v regeneraci a zbudování ostrovů a v opravě hrází a vypustních zařízení.

Práce se provádějí se zvýšenou opatrností a na základě speciálních výjimek. Pohyb techniky a pracovníků v přírodní rezervaci se musí přizpůsobit výskytu vzácných druhů hub a živočichů. ●

► TÉMATEM PRO SOUTĚŽ MLADÝCH ARCHITEKTŮ JE UDRŽITELNÁ MĚSTSKÁ KRAJINA

V Praze byl oficiálně zahájen 12. ročník architektonické soutěžní přehlídky Young Architect Award pro studenty a architekty do 33 let. Tématem letošního ročníku je Architektura a krajina ve městě.

Současná architektura a plánování měst musí reagovat na proměňující se potřeby společnosti, ale zároveň být ohleduplné k limitům krajiny v místním i globálním měřítku. Architekti si kladou otázky, jestli dokážou řešit otázky související s environmentálními aspekty plánování měst, jakými jsou oteplování plane-

ty, tepelné ostrovy rostoucích měst, hrozící nedostatek pitné vody, využívání čistých zdrojů energií a zbytečné rozrůstání měst do volné krajiny. Do navrhovaných oblastí řešení patří například udržitelné plánování měst, architektura v kontextu města, společnosti, kultury, ekonomie a přírody, architektura s důrazem na životní cyklus stavby nebo třeba hospodaření s energiemi a vodou.

Právě projekty podobného ražení se budou účastnit letošního ročníku soutěže. Při jeho zahájení proběhla panelová diskuse, které se zúčastnil i ředitel Státního fondu životního prostředí ČR Petr Valdman. Podle jeho názoru ale není nutné vnímat klimatické změny pouze jako hrozbu: „Každá hrozba zároveň generuje příležitost. Spíše než omezování a nastavování mantinelů předpisy považuji za důležité provádět osvětu veřejnosti a motivovat architekty k navrhování a realizování vhodných opatření.“

Cílem mezinárodní architektonické soutěžní přehlídky je zmapovat tvorbu mladých, začínajících architektů, pomoci najít mladým tvůrcům místo na současné architektonické scéně, zapojit je do tvorby kvalitního veřejného prostoru či přiblížit architekturu široké veřejnosti. Uzavírka přihlášek je 26. června 2020. Výsledky soutěže budou slavnostně zveřejněny 8. září 2020. Více informací je možné nalézt na www.yaa.cz ●

► Novinky v Nové zelené úsporám: více peněz na opravy bytových domů, až 200 tisíc korun na nákup úsporného bytu

Od března program Nová zelená úsporám nabídne několik novinek. **Vlastníci bytových domů získají vyšší příspěvek na modernizaci bytových domů v Praze. Domácnosti, které své bydlení teprve plánují, mohou sáhnout po dotacích na nákup nového pasivního domu či bytu.**

Balíček novinek se týká především oblasti bytových domů. Navyšuje se dotace, kterou mohou společenství vlastníků či družstva získat na zateplení a rekonstrukce bytových domů. Příspěvek z programu Nová zelená úsporám nyní pokryje až 40% způsobilých výdajů na projekt. Zcela nově program přispěje na instalaci chytrých dobíjecích stanic pro osobní elektromobily v bytových domech. Žadatelé získají 45 tisíc korun při pořízení jedné dobíjecí stanice, v případě kombinace s fotovoltaickým systémem šplhá příspěvek na 55 tisíc korun.

Požádat o něj mohou vlastníci bytových domů nejen v Praze, ale i po celém Česku.

Další významná novinka potěší zájemce o koupi bytové jednoty v domě s velmi nízkou energetickou náročností. Ministerstvo životního prostředí nově podpoří částkou až 200 tisíc korun pořízení bytu ve velmi úsporném bytovém domě. Získat dotaci může první uživatel bytu, a to pouze jednou. Zakoupit jej musí přímo od stavebníka, který na dům získal povolení po 30. červenci 2019 a objekt řádně dokončil.

Ani oblast rodinných domů nezůstala beze změny. U fotovoltaických systémů došlo ke zjednodušení podmínek a rozšíření podpory o výkonný FV systém bez akumulace elektrické energie s dotací 80 tisíc korun. Navýšila se podpora také u centrálních systémů pro využití tepla z odpadních vod, a to až na 35 tisíc korun.

Zcela nově program Nová zelená úsporám podpoří nejen výstavbu, ale také nákup novostavby rodinného domu. Od března tak již není pro získání dotace rozhodující forma nabytí nemovitosti, ale její energetické parametry, a tedy přínosy pro životní prostředí. Výše podpory může stejně jako u výstavby dosáhnout až 450 tisíc korun a uplatnit ji může pouze první osoba kupující dokončený dům od stavebníka, který dům řádně dokončil.

Příjem žádostí dle aktuálních podmínek programu NZÚ probíhá od 1. března 2020. ●

CHCEME VRÁTIT KRAJINU DO STAVU PŘED 70 LETY

Foto: Leopold Benda

V Horním Benešově na Bruntálsku se část krajiny vrací do podoby, kterou měla před válkou. **Součástí proměny krajiny postižené intenzivním zemědělstvím jsou i revitalizace vodních ploch.**

Smyslem je návrat k původnímu hospodaření a pestré krajině. „Moje rodina žije v Horním Benešově tři generace. Děda a otec v území, kde se provádí revitalizace, vykonávali myslivost už ve 40. letech minulého století. Pamatují si, jak tady krajina vypadala 70 let zpátky. Vlivem intenzivního zemědělství se významně změnila. Vidíme na vlastní oči, kolik druhů zvířat z přírody zmizelo, a rozhodli jsme se, že zkusíme na ploše, kde provozujeme myslivost, provést komplexní změnu krajiny,“ vysvětluje Leopold Benda, který je prokuristou v rodinné firmě, která revitalizace provádí. Na území kolem 180 hektarů rodina sama hospodaří.

„Jedním z dalších důvodů změny je to, že jsme dříve zakoupenou půdu pronajímali zemědělcům. Ti ji v zásadě ‚devastovali‘ intenzivním zemědělstvím a neměli ambici, aby půda byla dlouhodobě udržitelná,“ popisuje Leopold Benda skutečnost, která je podle něho obecným problémem v celé republice. Zemědělci se o pronajatou půdu

starají hůře než o svou vlastní, což vede k její degradaci. I proto se rozhodli v Horním Benešově starat o půdu, kterou postupně vykupovali ze zisků rodinné firmy v podnikání s automatickými kotly.

Celkový projekt se zabývá revitalizací území. Skládá se z dílčích opatření, například vytváření drobných krajinných prvků a mokřadů či revitalizace vodních ploch. „Cílem je vytvořit zajímavou krajinu, která bude mít dostatek vodních ploch a krajinných prvků,

bude úrodná, zadrží dostatek vody a bude fungovat v režimu udržitelného zemědělství,“ vypočítává přínosy změn Leopold Benda. Na místo se také vrátí živočišné a rostlinné druhy, které v posledních 70 letech vymizely.

Dobře je to vidět na příkladu, kdy kolem rovného odvodňovacího kanálu byly dříve jen lány intenzivně využívané půdy. Nyní kolem kanálu meandruje potok, jsou tam mokřady a vodní plochy, biopás a záměrně neudržované území.

Práce na proměně krajiny také inspiruje ostatní zemědělce v regionu, kteří se ptají na zkušenosti s projekty, protože chtějí realizovat své vlastní.

Foto: Leopold Benda

Foto: Leopold Benda

Zadržování vody je důležitým cílem v krajině, kde vodní zdroje vysychají. Díky tomu je možné, aby na místě dál fungovalo zemědělství, které prošlo velkou proměnou. Namísto dříve obhospodařovaných až padesátihektarových bloků půdy je krajina rozdělena na menší bloky, které jsou postupně ohraničovány krajinnými prvky, jsou odděleny biopásky a mezi nimi se rozšiřují vodní plochy.

Podle Leopolda Bendy jsou přínosy projektů vidět. „Tři dříve realizované projekty se začínají projevovat. Na jaře při tání se kolem vysazených krajinných prvků a v těchto prvcích děle udržuje sníh a je kolem nich větší vlhkost. Vodní plochy se zaplnily v roce 2019 a zásadním způsobem změnila krajinu k lepšímu. K vodě se stahuje ptactvo, krajina je pestřejší, subjektivně vypadá mnohem lépe,“ říká.

Práce na proměně krajiny také inspiruje ostatní zemědělce v regionu, kteří se ptají na zkušenosti s projekty, protože chtějí realizovat své vlastní. „Z hlediska veřejnosti je ohlas velmi pozitivní, k vodním plochám se chodí lidé procházet,“ uvádí Leopold Benda. Rizi-

ko vidí v tom, že ne vždy se přichází chovat k cenným biotopům s respektem.

Významnou finanční podporu se daří získávat z Operačního programu Životní prostředí. Peníze na spoluúčast pocházejí z výnosů ze zemědělství. Na jedné straně opatření ubírají zemědělskou půdu, na druhé straně zvyšují úrodnost půdy, brání větrné i vodní erozi a zvyšují tak její hodnotu.

Práce na krajině pro firmu rodiny Bendů nekončí. „Aktuálně pracujeme na třech menších projektech, na prodloužení alejí tradičních ovocných stromů, na vytvoření pastevního lesa a vytvoření pásu zeleně v návaznosti na biokoridor,“ popisuje Leopold Benda. Dále se také čeká na pravidla pro zemědělské hospodaření od roku 2021, ve kterých se hovoří o možnosti vytváření tzv. sylvopastorálních systémů. „Pokud toto bude podpořeno, tak plánujeme další oddělení půdních bloků pomocí pěti- až desetimetrových pásů hospodářských stromů, které ještě více podpoří vytvoření mozaikovitě krajiny, zadržování vody, zvýšení úrodnosti zemědělské půdy a tak dále,“ uzavírá Leopold Benda. ●

ECHO

Do krajiny míří dalších 80 milionů korun na adaptaci na změnu klimatu a sucho

Ministerstvo životního prostředí v únoru otevřelo pro příjem žádostí Program péče o krajinu. MŽP jeho prostřednictvím již od roku 1996 přispívá na projekty k udržení a zlepšování dochovaných přírodních i kulturních hodnot krajiny, v posledních letech pomáhá financovat především adaptaci na klimatickou změnu a sucho. Oproti loňsku zamíří do krajiny dvojnásobná výše finančních prostředků, tedy 80 milionů korun. Dotace opět míří i do záchranných stanic, které pečují o zraněné a handicapované živočichy. Tam ministr navýšil alokaci oproti loňsku o 5 milionů korun, na cílových 17 milionů Kč. „Výsadba stromů významně přispívá k adaptaci na změnu klimatu a čistšímu ovzduší, podporuje zadržování vody v krajině, snižuje erozi půdy. Na výsadby stromů ve volné krajině dlouhodobě přispíváme právníkům i fyzickým osobám z našeho ministerského Programu péče o krajinu, a protože nejen s ohledem na změnu klimatu ještě více ‚sázíme budoucnost‘, jen na sázení stromů v krajině jsme alokovali 40 milionů korun, dalších 40 milionů korun půjde na mokřady, tůně a zadržování vody v krajině,“ říká ministr Richard Brabec. Žádosti v rámci aktuální výzvy bude možné podávat do 16. března 2020 na místně příslušná regionální pracoviště Agentury ochrany přírody a krajiny ČR.

Novobydžovská, rychnovská a broumovská nemocnice dostanou nový plášť

Rada Královéhradeckého kraje vyhlásila tři veřejné zakázky na stavební práce snížení energetické náročnosti multioborového pracoviště DIGP v Rychnově nad Kněžnou, nemocnice v Novém Bydžově včetně budovy zdravotní záchranné služby a tří objektů broumovské nemocnice za téměř 86 milionů korun. Tyto tři projekty zahrnují především novou fasádu, okna, dveře a efektivnější vytápění, aby nedocházelo k úniku tepla z budov. Multioborový pavilon DIGP v Rychnově získá navíc i novou střechu. Kraj na projekty využije dotaci z Operačního programu Životní prostředí.

AKTUÁLNÍ VÝZVY

NÁRODNÍHO PROGRAMU ŽIVOTNÍ PROSTŘEDÍ

Ekologická likvidace autovraků Příjem žádostí: od 4. 1. do 31. 3. 2021, od 3. 1. do 31. 3. 2022 Alokace: 50 000 000 Kč	Výzva č. 13/2019 poskytuje 50 milionů korun na ekologické zpracování autovraků. Žádosti o podporu mohou podávat právnické a fyzické osoby, které mají oprávnění podnikat v oboru nakládání s nebezpečnými odpady a mají souhlas k provozování autovrakoviště. Žádosti o dotaci za komodity odevzdané v roce 2020 začne Státní fond životního prostředí ČR přijímat začátkem roku 2021. Dotace je určena na kompletní zpracování autovraků, respektive zpracování odpadů (komodit) z těchto autovraků.
Domovní čistírny odpadních vod Ukončení příjmu žádostí: 30. 6. 2021, nejpozději však do vyčerpání alokace Alokace: 200 000 000 Kč	Výzva č. 12/2019 je určena na zlepšení čištění splaškových vod pomocí domovních čistíren pro oblasti, kde není z technického či ekonomického hlediska možnost připojení nemovitostí ke stokové síti zakončené ČOV. Dotaci je možné získat na vybudování soustavy domovních čistíren odpadních vod do kapacity 50 ekvivalentních obyvatel. Příspěvek se vztahuje pouze na čistírny u budov využívaných k trvalému bydlení a na budovy ve vlastnictví obce. Soustava musí zároveň odkanalizovat minimálně 30 procent z celkového počtu obyvatel v dané části obce či města.
Alternativní pohony Příjem žádostí: od 17. 2. 2020 Ukončení příjmu žádostí: 31. 10. 2020, nejpozději však do vyčerpání alokace Alokace: 100 000 000 Kč	Výzva č. 11/2019 nabízí dotace na vozidla s nízkými nebo nulovými emisemi. Spolu s vozidly na alternativní pohon jsou podporovány i dobíjecí stanice. Peníze je možné získat na nákup nových vozidel či pronájem vozidel formou operativního leasingu na tyto alternativní pohony CNG, plug-in hybrid (PHEV), hybrid (FHEV), elektromobil. Technickou specifikaci najdete v rozšířeném textu výzvy, žadateli mohou být subjekty především z veřejné sféry.
Nadlimitní čištění komunikací Ukončení příjmu žádostí: 31. 3. 2020 Alokace: 50 000 000 Kč	Výzva č. 10/2019 se zaměřuje na snížení prašnosti a zvýšení kvality ovzduší v oblastech zatížených zhoršenou kvalitou ovzduší, vysokou intenzitou dopravy a koncentrací obyvatel. Peníze pomohou zvýšit frekvenci a rozsah čištění ulic a současně zaplatí monitoring, který bude sledovat vliv zvýšené frekvence čištění komunikací na koncentraci prachových částic v ovzduší. Žádat mohou statutární města a kraje podle podmínek uvedených v příloze výzvy.
Výsadba stromů Ukončení příjmu žádostí: 31. 8. 2020, nejpozději však do vyčerpání alokace Alokace: 100 000 000 Kč	Výzva č. 9/2019 je novým dotačním programem na podporu komunitní výsadby listnatých stromů na veřejných prostranstvích. Získat dotaci až 250 tisíc korun, zasadit stromy a zapojit se do celonárodní iniciativy Sázíme budoucnost může prakticky každý. Příspěvek je určen k úhradě sazenic, potřebného materiálu i následné péče o stromy. Žádat mohou všechny subjekty s prokazatelným vztahem k místu realizace projektu s výjimkou politických stran a hnutí.
Průzkum, posílení a budování zdrojů pitné vody Ukončení příjmu žádostí: 18. 12. 2020, nejpozději však do vyčerpání alokace Alokace: 600 000 000 Kč	Výzva č. 2/2018 se zaměřuje na zlepšení zásobování pitnou vodou a vyhledávání nových zdrojů vody pro zásobování obyvatelstva pitnou vodou v odpovídající kvalitě. Do podporovaných projektů patří realizace nových nebo regenerace stávajících zdrojů vody pro zásobování obyvatelstva pitnou vodou, stavba, zkapacitnění, případně rekonstrukce nefunkčních přívaděčů pitné vody a realizace průzkumných vrtů za účelem vyhledání zdrojů pitné vody pro zásobování obyvatelstva.

AKTUÁLNÍ VÝZVY

NÁRODNÍHO PROGRAMU ŽIVOTNÍ PROSTŘEDÍ

Dešťovka Ukončení příjmu žádostí: do vyčerpání alokace Alokace: 340 000 000 Kč	Výzva č. 12/2017 podporuje udržitelné a efektivní hospodaření s vodou v obcích. Motivuje vlastníky a stavebníky obytných domů k udržitelnému a efektivnímu hospodaření s vodou a snižuje tak množství pitné vody odebírané z povrchových a podzemních zdrojů. Výzva je pokračováním úspěšného programu Dešťovka. O peníze je možné žádat na systémy, které využívají srážkovou vodu pro zalévání zahrady, na splachování toalet, případně na takové systémy, které budou recyklovat odpadní vodu. Výzva je určena pro majitele domů.
Likvidace akutních zátěží Kontinuální výzva Ukončení příjmu žádostí: 31. 12. 2020, nejpozději však do vyčerpání alokace Alokace: 100 000 000 Kč	Výzva č. 3/2017 podporuje odstraňování akutních ekologických zátěží s neznámým původcem. Platí to zejména pro místa v bývalých továrních areálech či opuštěných průmyslových skladech, jejichž majitel je neznámý nebo se k areálu nehlásí. O dotaci mohou žádat kraje, obce s rozšířenou působností i obce, které na svém území mají sklad či skládku nebezpečného odpadu.
Územní studie krajiny Ukončení příjmu žádostí: 31. 12. 2023, nejpozději však do vyčerpání alokace Alokace: 35 000 000 Kč	Výzva č. 14/2016 nabízí obcím kofinancování ve výši 10 procent na projekty územních studií krajiny podpořených z Integrovaného regionálního operačního programu (IROP) v gesci Ministerstva pro místní rozvoj. Podmínkou získání dotace je vydané rozhodnutí o poskytnutí finanční podpory v IROPu, konkrétně v prioritní ose 3 operačního programu, určené na územní studie krajiny. O dotaci mohou žádat obce s rozšířenou působností.

PŘEHLED PLÁNOVANÝCH VÝZEV

Podporovaná aktivita	Přepokládaná alokace (mil. Kč)	Předpokládaný termín vyhlášení
Prioritní téma: Životní prostředí v sídlech a lidské zdraví		
Sanace havarijních stavů a nelegálních skladů odpadů	200	1Q 2020
Udržitelná doprava – vozidla s alternativním pohonem	100	4Q 2020
Obce v národních parcích	100	3Q 2020
Světelné znečištění	30	3Q 2020
Pakt starostů a primátorů pro klima a energii	5	4Q 2020
Ostatní podporované aktivity		
Podpora environmentálního vzdělávání, výchovy a osvěty – Pilíře EVVO	40	4Q 2020
Podpora environmentálního vzdělávání, výchovy a osvěty – Národní síť EVVO	15	1Q 2020
Výkupy pozemků ve zvláště chráněných územích	50	1Q 2020
Projektová příprava pro projekty OPŽP zaměřené na úspory energie a boje s dopady sucha	500*	2020

* Uvedená výše alokace je pouze indikativní, konečná výše bude stanovena před vyhlášením konkrétní výzvy.

PROJEKT V ČÍSLECH

Celkové způsobilé výdaje
4 280 676 Kč

Dotace FS
4 066 642 Kč

Dotace SFŽP ČR
214 034 Kč

► O ZAVODŇOVÁNÍ KNĚŽPOLSKÉHO LESA

Projevy změny klimatu se s různou intenzitou a závažností objevují v různých oblastech světa a to si plně uvědomují i v Uherském Hradišti. Ve svém okolí pozorovali a stále pozorují „zranitelné“ oblasti, kterých se změny klimatu mohou týkat. Jednou z těchto oblastí je Kněžpolský les.

Před více než sto lety tu byl vybudován systém závlahových kanálů a příkopů (jedna z původních větví zavodňování pochází již z roku 1913), který byl až do roku 1938 pravidelně využíván k řízenému zaplavování zdejšího lužního lesa. Lužní les ale začal v posledních desetiletích vysychat a bylo patrné, že pokud se s tím něco neudělá, může nastat velký ekologický problém, který by přinesl velkou ztrátu v podobě úbytku flóry a fauny.

Prvním impulzem, kdy se město Uherské Hradiště začalo neuspokojivým stavem Kněžpolského lesa zabývat, bylo mohutné

a celoplošné usychání lužních porostů navazujících na těžební jezera v Ostrožské Nové Vsi v roce 2004, kde vlivem „nestandardního“ kolísání hladiny kvůli čerpání vody do místní úpravný docházelo k častým změnám v úrovni hladiny spodních vod, na kterou les nedokázal reagovat.

Podobné chřadnutí porostů se krátce nato objevilo i v katastrálním území Kněžpole, kde se rozkládají městské lesy o rozloze 320 hektarů a kde místní vodárny a kanalizace nepřetržitě čerpají z několika vrtů, které jsou zde celoplošně rozmístěny, 25 litrů za vteřinu. Při lesnické pochůzce,

jejímž cílem bylo stanovit opatření, která by zabránila usychání zdejších porostů, poprvé padla věta o případné obnově zavodňovacího systému, který byl po roce 1948 zrušen.

Pamětník znal starou síť kněžpolských kanálů

S nápadem na obnovení původního zavodňovacího systému přišel František Bezděk, tehdejší pracovník Odboru životního prostředí Městského úřadu Uherské Hradiště. V té době začal u lesů města Uherské Hradiště vykonávat funkci odborného lesního hospodáře i místní rodák Jaroslav Omelka, který

KNĚŽPOLSKÝ LES COBY DOMOV VZÁCNÉ FAUNY I FLÓRY PŘITAHUJE TURISTY I REKREANTY

Evropsky významná lokalita Kněžpolský les se nachází na obou březích řeky Moravy severovýchodně od Uherského Hradiště. Jedná se o komplex lužního lesa na levém břehu obklopený převážně intenzivně využívanou zemědělskou krajinou a slepá ramena a tůň na pravém břehu, která vznikla v třicátých a čtyřicátých letech dvacátého století při regulacích toku. Lokalita reprezentuje významnou část vegetace mokřadů tzv. Hradištského příkopu.

Dominantou vegetace je jasan úzkolistý a dub letní, ukotvily se zde ale i nepůvodní dřeviny jako ořešák černý, javor jasanolistý nebo topol kanadský. Ramena a tůň se stávají útočištěm i pro mnohé chráněné a ohrožené rostlinné (kotvíci plovoucí, leknín bílý, stulík žlutý, kosatec žlutý a orobinec úzkolistý) i živočišné druhy (páchníka hnědého, hořavku duhovou, rosničku zelenou, skokana zeleného a ostronosého, ropuchu obecnou a užovku obojkovou). V Kněžpolském lese, který je majetkem města a bezprostředně navazuje na sídliště v městské části Jarošov, se nachází přírodní rezervace Kanada, osídlená bobrem, a přírodní rezervace Trnovec, která je přirozeným hnízdištěm volavek. Právě z tohoto důvodu je les pod stálou turistickou a rekreační zátěží. Pro další fázi je připraven záměr na zbudování soustavy turistických odpočívadel, naučné stezky kolem hlavní aleje a zřízení mokřadu, kde by mohli návštěvníci lesa pozorovat vzácné druhy živočichů, kteří jsou v lužním lese zastoupeni.

Kněžpolským lesem protékají potoky Březnice a Bůrava.

byl pamětníkem časů, kdy se do lužního lesa pouštěla „přebytečná voda“ v časech jarního tání či po prudkých deštích poté, co se zvedala hladina řeky Moravy. Jaroslav Omelka znal nejlépe a dopodrobna i starou síť kanálů, které se v lese na katastrálním území Kněžpole stále ještě nacházely. Slovo dalo slovo, tehdejší vedení města celý projekt schválilo a podpořilo a rozhodlo se získat na něj dotaci z OPŽP.

Projekt prošel standardní přípravou

Na přípravě projektu se podíleli pracovníci Odboru životního prostředí ve spolupráci s projektantem Tomášem Horkým a pracovníky Odboru architektury, kteří žádost o dotaci z OPŽP zpracovali.

Nejprve byla vypracována studie k investičnímu záměru spolu se základním náčrtem rozpočtu. Ten obsahoval výškové a místopisné zaměření kanálu, tabulku přesunu hmot a kvalifikovaný odhad hrubých nákladů na veškerou stavební činnost. Na základě vyhodnocení možností zavlažování porostů lesního celku Kněžpolský les a s ohledem na charakter porostů a zabezpečení optimálních vodních poměrů byla zpracována potřebná dokumentace. Bylo nutné doložit celou řadu podkladů, ať už se jednalo o do-

kumenty administrativní povahy, jako jsou čestná prohlášení, zajištění financování, podklady k oprávněným osobám a podobně, nebo stanoviska dotčených orgánů, samozřejmě projektovou dokumentaci a další odborné posudky.

Konečná žádost byla podána v únoru 2010, přiznání dotace trvalo asi tři až čtyři měsíce a v červnu 2010 již začala realizace.

Žádosti se podávaly prostřednictvím aplikace BENE-FILL, která byla podle žadatelů z Uherského Hradiště přehledná, srozumitelná, úkoly chodily prostřednictvím notifikací a s daným termínem, který se dal v případě potřeby prodloužit. Konzultace byla možná na regionální pobočce AOPK, kam bylo nutno odevzdat žádost v listinné podobě. Stejně jako u pracovníků AOPK i u pracovníků SFŽP hodnotí uherskohradištská spolupráci kladně s tím, že přidělený projektový manažer byl vstřícný a kdykoliv k dispozici.

Starý zavodňovací systém byl na mnoha místech ještě dobře patrný

Celková délka zemních zavodňovacích kanálů v Kněžpolském lese je 5,685 km. Jejich trasy byly výškově a polohopisně zaměřeny. Tato základní síť je ve skutečnosti doplněna

Lužní lesy a olšiny dnes patří mezi velmi vzácné lesní ekosystémy a ohrožené typy vegetace. Lužní lesy jsou z ekologického hlediska ekosystémy s největší produkcí biomasy, a to díky bohatému přísunu živin a vody z pravidelných záplav. Obrovská produktivita ekosystému lužního lesa bývá srovnávána s tropickými deštnými lesy. Pro strukturu a funkce ekosystému lužních lesů je rozhodující hydrologický (záplavový) režim půdy. Jsou to tedy ekosystémy azonální, podmíněné půdním prostředím.

řadou dalších depresí a menších příkopů, které mohou závlahovou vodu rozvést dále do jednotlivých lesních ploch až do nejbližšího okolí jímacího území vodního zdroje Kněžpole, čímž nesporně dochází k posílení vydatnosti pramenišť.

Území, o které se v projektu jednalo, je ze severu omezeno samotným okrajem lesního celku Kněžpolského lesa a probíhá po hranicích území, které bylo stejným lesnicko-vodohospodářským způsobem obhospodařováno až do roku 1938. Hranice je zčásti tvořena zbytkem původního zemního kanálu vedoucího od Búravý směrem k řece Moravě. Kanál historicky pokračoval dále severozápadním směrem do polní trati, ale dnes je tato jeho část zasypaná a užívána jako orná půda.

Trasování kanálu je patrné ze záznamů v pozemkovém katastru. Podél severního okraje lesa západním směrem je terén rovinatý bez terénních zlomů či nerovností. Ze západní strany je území jednoznačně vymezeno výrazným, hlubokým příkopem – starým korytem, které odděluje lesní pozemky od sadu původních odrůd jablek. Toto původní koryto pak přechází až do uměle vyhloubeného příkopu, který se stáčí k jihu a dále na východ a je trasován až k Búravě.

Projekt systém zavodňování obnovil

Během realizace projektu byl na severní hranici Kněžpolského lesa vybudován odběrný objekt mající charakter hrázové propusti, kterou voda odtéká do prostoru Kněžpolského lesa při průtoku cca 0,3–0,5 m³/sec a vyšším. Na odběrný objekt navázal mělký neopevňovaný příkop, jehož koryto je trasováno volně, s proměnlivou šířkou, svahováním i hloubkou. Tento mělký příkop byl oboustranně ohraničen nízkými hrázkami, jejichž převýšení nad terénem činí 30–40 cm a ony samotné jsou vybudovány v proměnlivé vzdálenosti 0–10 metrů od okraje příkopu. S ohledem na spádové poměry se jednalo o vytvoření koridoru pro nasměrování vody, která je prostřednictvím stávajících i nově budovaných částí kanálů rozváděna do řešeného území.

Realizace projektu proběhla od června 2010 do února 2011 a v průběhu stavebních

prací byli příslušný odborný lesní hospodář nebo pracovník státní správy lesů v každodenním kontaktu s vedoucím stavebních čet. Některé věci se řešily takzvané za pochodu. Například došlo k domnělému nálezu bomby, ze které se naštěstí „vyklubal“ kus staré roury z historicky nejstaršího vedení vody do čerpací stanice.

„Přebytečná“ voda už nepřichází nazmar a les neusychá

Uskutečnění projektu zavodňování Kněžpolského lesa hodnotí v Uherském Hradišti kladně. Hlavním přínosem podle nich je, že jakákoliv „přebytečná voda“ se soustavou zavodňovacích kanálů, které pracují v několika větvích nezávisle na sobě, přivádí do lesa a nezmizí jen tak bez užitku v řece Moravě. Tím se po každém větším dešti či jarním tání výrazně stabilizuje hladina spodní vody a nepřímo se tak pod-

V době před projektem se zavlažování Kněžpolského lesa provádělo jen velmi obtížně a obnášelo nemalé investice. Šlo totiž o „umělé“ zavlažování nových porostů vodou z hasičských cisteren, a to nejméně pětkrát do roka.

poruje neomezená možnost čerpání pro úpravnu vody v domácnostech. Po lesnické stránce byl přínos zavodňování vyhodnocen v roce 2014 v diplomové práci zpracované na Přírodovědecké fakultě, katedře ekologie a životního prostředí. V rámci jejího zpracování bylo exaktním měřením po dobu jednoho roku prokázáno, že lesní porost uvnitř zavodňovacího systému přirůstá jak výškově, tak i tloušťkově dvakrát rychleji než porosty, kam zavodňovací systém vůbec nedosahuje. Nově založené porosty nacházející se „jen“ v dosahu kanálů pak přirůstají 1,2krát rychleji.

O tom, že projekt je prospěšný a že mělo smysl jej uskutečnit, vypovídá i to, že se stal Stavbou roku Zlínského kraje roku 2011 v kategorii dopravních, inženýrských a ekologických staveb, získal čestné uznání na konferenci na téma „Adaptační opatření roku 2015“ v Brně (cenu město převzalo z rukou ministra Richarda Brabce) a Česká televize o něm odvysílala dva pořady. O přípravách a realizaci projektu vznikl dvacetiminutový dokumentární film.

Uherské Hradiště je v získávání dotací velmi zkušené

Město Uherské Hradiště mělo v době podávání žádosti o dotaci z OPŽP již četné

zkušenosti s čerpáním evropských fondů. Od vstupu naší země do Evropské unie se městu podařilo získat z nich více než 0,75 miliardy korun. Z OPŽP se tu snaží čerpat dotace pravidelně, jedná se o program, ze kterého doposud získali nejvíce protipovodňových opatření, revitalizaci sídelní zeleně, vybudování školních zahrad v přírodním stylu a dalších. A zcela jistě plánují žádat i nadále. Záměry vycházejí jak z programu rozvoje města, tak ze strategického plánu města. V plánu města je pokračovat v realizaci úspor energií veřejných budov, revitalizaci parků a zahrad a nově realizovat i protierozní opatření. ●

ECHO

U Velkého Dářka vzniká retenční nádrž a soustava tůní

V těsné blízkosti Velkého Dářka, jež je se svojí rozlohou 206 hektarů největším rybníkem v Kraji Vysočina, vznikají nové vodní plochy. Ty mají přispět k zadržování vody v krajině i jako útočiště pro živočichy. Dominantu lokality pod silnicí I/37 u Karlova na Žďársku bude tvořit rozsáhlá retenční nádrž Velká Skalka. Zaujímat má plochu kolem

deseti hektarů. Celá soustava navazuje na evropsky významnou lokalitu Dářských rašeliníšť v chráněné krajinné oblasti Žďárské vrchy. Hlavní desetihektarová vodní nádrž bude soukromému vlastníkovi sloužit především k chovu ryb, podle ochránců ale podstatnou část její plochy zabereou mělké partie, které budou plynule přecházet do okolních luk. Rybník doplní tři tůně o velikosti od zhruba 300 do 2 000 metrů čtverečních, ty však k chovu ryb využívány nebudou.

V Hejnicích zvelebí park u školy i zahradu pro seniory

Práce na revitalizaci parku v Hejnicích začaly na přelomu ledna a února. Tvoří ho řada vzrostlých stromů a rozmanité keře, rybník s drobným potokem a naučná stezka. Zároveň jej využívá pro své vzdělávací aktivity Středisko ekologické výchovy Libereckého kraje. Pokáceny budou odumírající, nebezpečné a neperspektivní stromy, zbylé stromy se ošetří. Budou se také vysazovat nové. Obnovena bude také naučná stezka. Součástí projektu je i následná péče o vysazené stromy. Projekt je spolufinancován z Operačního programu Životní prostředí. Letos Liberecký kraj uskuteční dva obdobné projekty: revitalizaci zahrad domovů důchodců v Jindřichovicích pod Smrkem a v Liberci na Františkově, v těchto případech rovněž uspěl se žádostí v Operačním programu Životní prostředí a během jara bude vybírat dodavatele prací.

Část Kněžpolského lesa je součástí významné lokality Natura 2000. Představuje rozsáhlý komplex lužního lesa včetně slepých ramen.

Foto: archiv SFŽP ČR

Orlické Záhoří: Obnova potoka

Lesy ČR obnovily koryto podhorského potoka Zelenka, který se v Orlickém Záhoří na Rychnovsku v Královéhradeckém kraji vlévá do Divoké Orlice. Dříve napřimený tok se změnil v přírodě blízký balvanitý horský potok s meandry, rozšířeným profilem a pozvolnými břehy.

Celkové způsobilé výdaje
4 737 000 Kč
Příspěvek EU
4 737 000 Kč

Prioritní osa 4, specifický cíl 4.3 – Posílit přirozené funkce krajiny

Název projektu: Revitalizace Zelenka

Kraj: Královéhradecký

Okres: Rychnov nad Kněžnou

Příjemce podpory: Lesy České republiky, s. p.

Ukončení projektu: 18. 4. 2019

Foto: archiv SFŽP ČR

Nečtiny: Tůň

Jedná se o vybudování tří nových tůní umístěných na rozhraní povodí Starého potoka a povodí Plachtinského potoka. Tři tůně jsou řešeny jako zemní hloubené nádrže bez napojení na okolní vodoteče, bez přítoku a odtoku a bez objektů pro manipulaci s vodou.

Celkové způsobilé výdaje
1 133 804 Kč
Příspěvek EU
907 043 Kč

Prioritní osa 4, specifický cíl 4.3 – Posílit přirozené funkce krajiny

Název projektu: Tůně Nečtiny

Kraj: Plzeňský

Okres: Plzeň-sever

Příjemce podpory: Jaroslav Chlup

Ukončení projektu: 27. 2. 2019

Foto: archiv SFŽP ČR

Pyšely: Úprava a odbahnění rybníku

Projekt obnovil pramennou část toku Pyšelského potoka a první malou vodní nádrž na toku. Vznikly vodní biotopy, zvýšila se biodiverzita a zlepšilo hospodaření s vodou. Nádrž byla opravena včetně hráze a odbahněna, upravena byla i navazující část toku přírodě blízkým způsobem.

Celkové způsobilé výdaje
2 362 149 Kč
Příspěvek EU
1 181 074 Kč

Prioritní osa 4, specifický cíl 4.3 – Posílit přirozené funkce krajiny

Název projektu: Vodní nádrž Rybník Prádlo, stavební úpravy a odbahnění

Kraj: Středočeský

Okres: Benešov

Příjemce podpory: Patulla, s. r. o.

Ukončení projektu: 17. 10. 2017

Foto: archiv SFŽP ČR

Kunějovice: Obnova rybníku

Revitalizace malé vodní nádrže, odbahnění zátopy a rekonstrukce technických objektů ji plně zprovoznilo a zvýšilo protipovodňovou ochranu. Odbahněním rybníku se snížil obsah živin ve vodě. Byly obnoveny ekologické funkce rybníka, především retenční a protipovodňová.

Celkové způsobilé výdaje
948 697 Kč
Příspěvek EU
569 218 Kč

Prioritní osa 4, specifický cíl 4.3 – Posílit přirozené funkce krajiny

Název projektu: Obnova rybníka Kunějovice

Kraj: Plzeňský

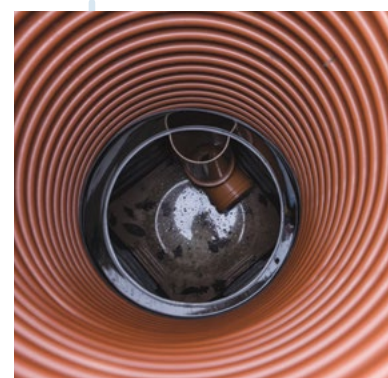
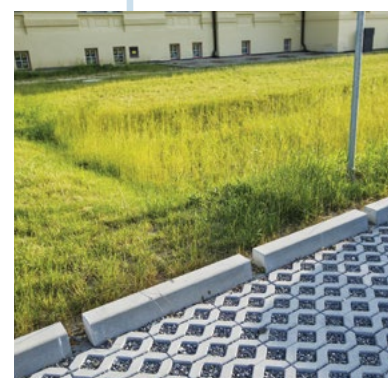
Okres: Plzeň-sever

Příjemce podpory: Jiří Löwy

Ukončení projektu: 15. 5. 2018

NENECHTE TO PLAVAT

Hospodaření s dešťovou vodou přinese vaší obci lepší klima, menší rizika a úspory.

Na efektivní hospodaření s dešťovou vodou v urbanizované i volné krajině vám přispějeme z **Operačního programu Životní prostředí**.

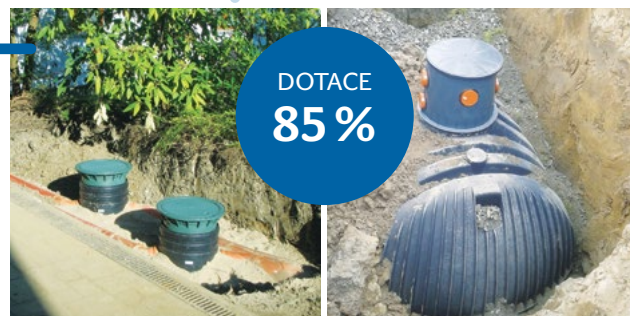
V **prioritní ose 1** je aktuálně otevřena **výzva číslo 144**, ve které je k dispozici miliarda korun. Další peníze jsou připraveny v **prioritní ose 4**, konkrétně ve **výzvách číslo 140 a 141**.

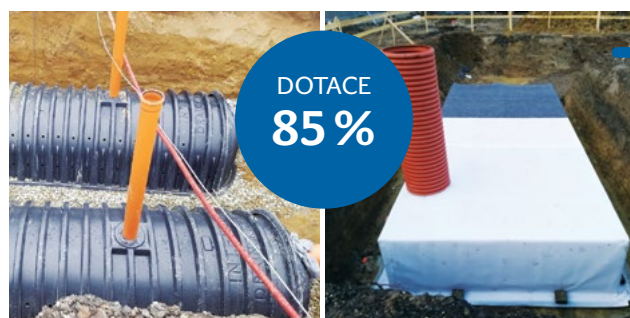
PŘEHLED PODPOROVANÝCH OPATŘENÍ

Podzemní nádrže

Svedte dešťovou vodu do podzemních nádrží. Dá se následně používat na zalévání zeleně a splachování toalet nebo pro ni najdete další využití. Přívalové deště jsou krátké a intenzivní, díky nádrži se dá s vodou lépe hospodařit.

DOTACE
85 %

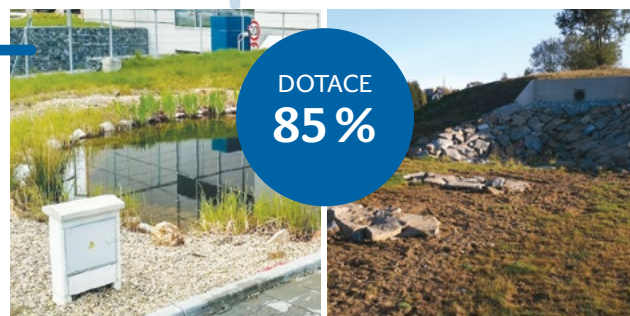
DOTACE
85 %

Podzemní vsakovací zařízení

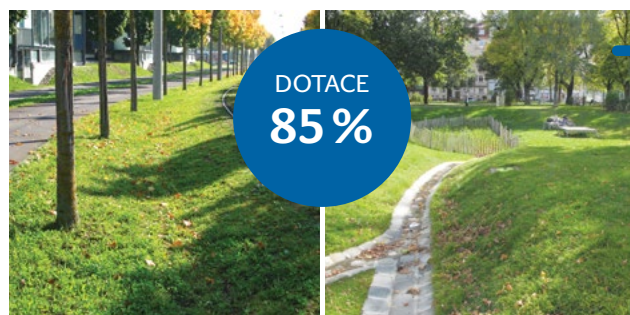
Umožňuje svest vodu do speciálního podzemního zařízení. Srážky se tak vsáknou na místě, čímž zlepšují vodní režim a hladinu spodní vody místo toho, aby otekly pryč z místa.

Retenční nádrže

Pomáhají zadržet dešťovou vodu na místě, kde spadla. Nezmizí tak rovnou v kanálu nebo polích za obcí, ale má blahodárný vliv na okolí. Vodní plocha přispívá k lepšímu životu člověka a pomáhá okolní přírodě.

DOTACE
85 %

DOTACE
85 %

Zasakovací pásy a průlehy

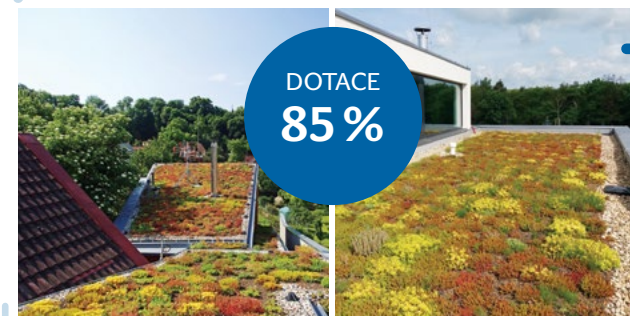
Mají za úkol důležitou věc. Vodu z pevných povrchů, pokud je do nich svedena, nepošlou hned pryč do nejbližšího koryta řeky, ale udrží ji na místě. Následně se voda vsákně, čímž se pomůže spodní vodě.

Výměna nepropustných povrchů za propustné

Nepropustných povrchů je kolem nás spousta. Voda z nich rychle odtéká a musí se řešit kam. Slunce je rozpaluje. Typickým příkladem jsou parkoviště, ale patří sem i další zpevněné plochy. Řešením je výměna za propustné nebo polopropustné povrchy, které umožní vodě se vsáknout na místě.

DOTACE
85 %

DOTACE
85 %

Zelené střechy

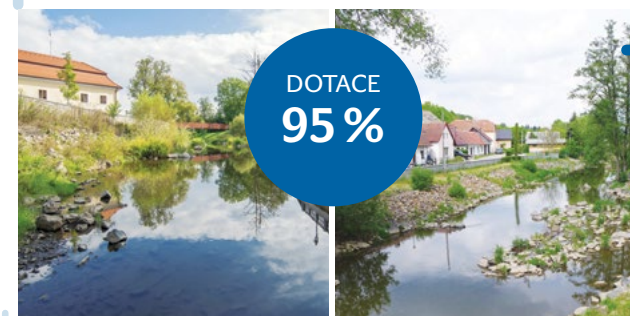
Ideální řešení nejen do městské zástavby. Zelené střechy dobře izolují a zadržují vodu. V době veder se střecha nerozpálí, naopak snižuje teplotu v budově i v okolí. V neposlední řadě přispívají zelené střechy k biodiverzitě.

Tůňe a mokřady

Vodní přírodní plochy udržují vodu v krajině a snižují dopady sucha na okolí. Přirozenou cestou pomáhají vodnímu režimu. Poskytují útočiště živočichům a rostlinám. Často se stávají ozdobou krajiny a cílem vycházek.

DOTACE
100 %

DOTACE
95 %

Zvýšení retenčního potenciálu vodních toků

Pokud se vodní tok klikatí krajinou v přirozeném korytu, má mnohem větší schopnost zadržet vodu v místě a přispět tak k lepšímu lokálnímu klimatu. Voda tak rychle neodtéká pryč, což má blahodárný dopad na okolí i spodní vodu.

Revitalizace vodních toků

Technicky upravená koryta potoků a řek urychlují odtok vody z krajiny. Návrat koryt do přírodně blízkého stavu zlepšuje vodní režim, členitý a přirozeně mělký tok má menší průtočnost. Cílem je obnovení bohatého života v okolí, podpora přirozeného rozlivu do nezastavěných niv a možnost přirozeného vývoje koryta.

DOTACE
100 %

DOTACE
60 %

Zakládání obecní zeleně včetně vodních prvků

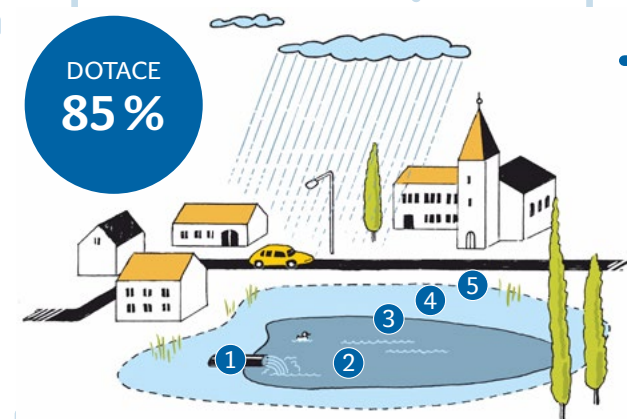
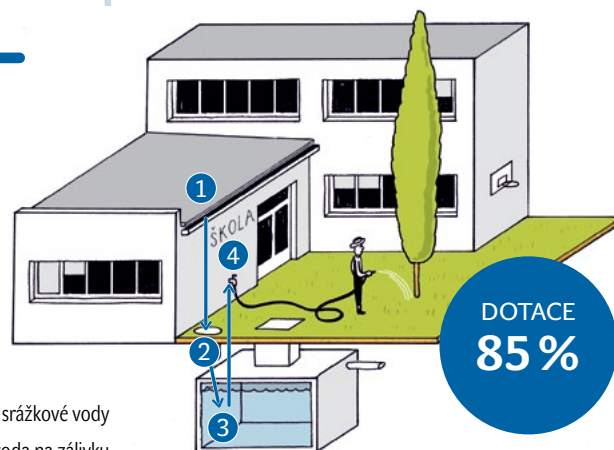
Zeleň pomáhá udržet snesitelnou teplotu v lidských sídlech. Teplotní rozdíly mezi zastavěnými plochami bez zeleně a těmi se stromy, keři či trávou jsou obrovské. Zeleň má nezastupitelnou roli v kvalitě života člověka v obcích.

PŘEHLED PODPOROVANÝCH OPATŘENÍ

Akumulace srážkové vody pro závlivku veřejné zeleně

- Min. způsobilé výdaje na žádost: 200 tis. Kč
- Pro veřejné budovy (nemocnice, úřady, školy apod.) a veřejné zpevněné plochy
- Pro veřejné subjekty a nestátní neziskové organizace
- Pro území se stávající zástavbou z převážné části nekomerčního (nepodnikatelského) charakteru
- Pokud budou splněny všechny legislativní náležitosti, lze využít i k jiným účelům, např. technologickým či ke splachování toalet

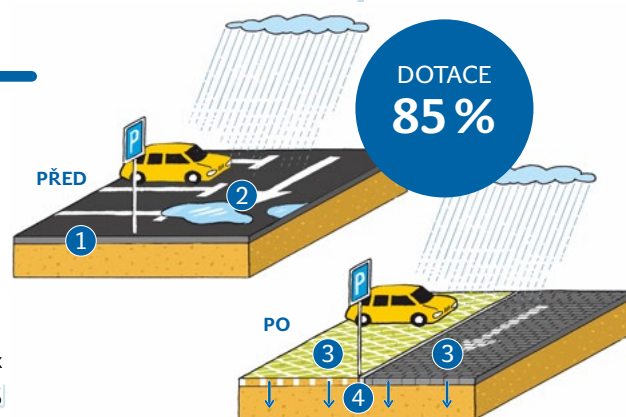
- 1 zachytávání srážkové vody
- 2 filtrace srážkové vody
- 3 akumulace srážkové vody
- 4 voda na závlivku

Výstavba a oprava nádrží za účelem zachycení srážkové vody

- Min. způsobilé výdaje na žádost: 200 tis. Kč
- Nutnost napájení nádrže srážkovou vodou z intravilánu obce
- Nutnost osazení nádrže bezpečnostním přelivem
- Nutnost předčištění přitékající vody před vtokem do nádrže
- Pro veřejné subjekty a nestátní neziskové organizace

- 1 přítok srážkové vody
- 2 akumulační prostor, max. 50 % objemu nádrže
- 3 stálá vodní hladina
- 4 volný retenční prostor, min. 50 % objemu nádrže
- 5 maximální vodní hladina

Výměna nepropustných povrchů za propustné

- Min. způsobilé výdaje na žádost: 200 tis. Kč
- Na veřejných plochách a prostranstvích
- Pro veřejné subjekty a nestátní neziskové organizace
- Podpora možná i v rámci projektů celkové úpravy řešeného prostranství

- 1 nepropustný povrch
- 2 odtok dešťové vody po povrchu 100 %, žádný vsak
- 3 propustný povrch
- 4 vsak dešťové vody min. 50 %

ZEPTEJTE SE, PORADÍME VÁM

Zelená linka 800 260 500, dotazy@sfzp.cz

www.opzp.cz

EVROPSKÁ UNIE
Evropské strukturální a investiční fondy
Operační program Životní prostředí

STÁTNÍ FOND
ŽIVOTNÍHO PROSTŘEDÍ
ČESKÉ REPUBLIKY

SUCHO

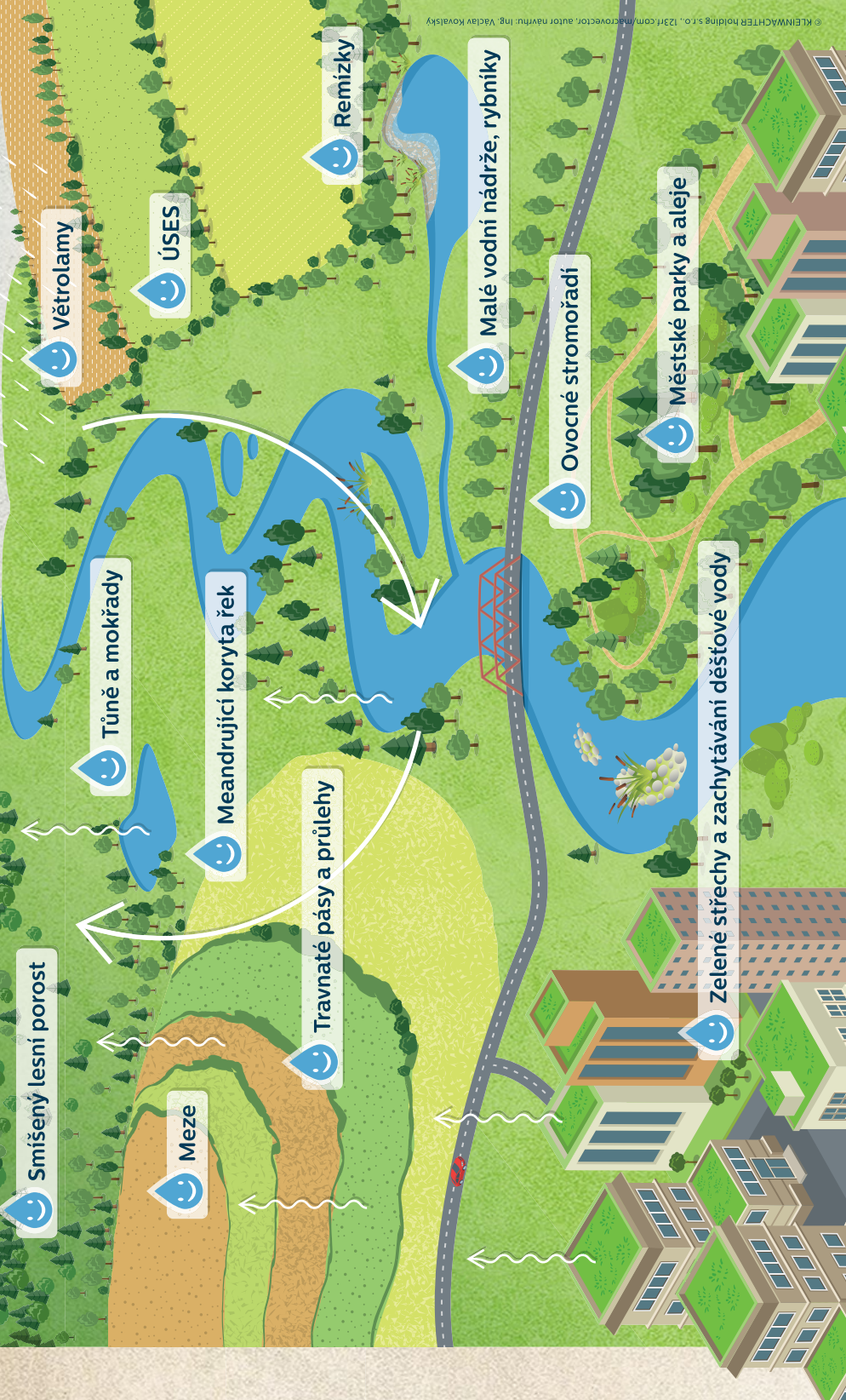
Jak k tomu došlo?

V minulosti jsme začali přetvářet krajinu kolem nás k vyšším výnosům a našemu vlastnímu užitku. V zemědělství převládají velké půdní bloky s nevhodnými osevními postupy a bez různorodosti plodin. Půda se vyčerpává a degraduje a zároveň snižuje schopnost zadržet vodu. Vlivem těžké mechanizace se utužuje půda a chybí krajinné prvky schopné zabraňovat erozi půdy a odtoku vody. Naše řeky a potoky byly napřimovány pro větší výměry polí a lesní ekosystémy zdevastovány ve prospěch výnosů z dnes kolabujících smrkových monokultur.

Jak vrátit vodu zpět do krajiny?

Je potřeba řešit přírodu komplexně. Musíme dbát na zlepšení stavu jak polí, luk a lesů, tak našich vod současně. Zmenšením bloků orné půdy, použití krajinných prvků jako např. travnatých pásů, remízů, větrolamů, průlehů a zakavacích pásů pro zabránění vodní a větrné erozi a zlepšení infiltrace vody do podzemí. Namísto lesních monokultur vysadit smíšené lesy různých věkových skupin, čímž se zvýší stabilita lesa na našem území. Vodní toky navrátíme zpět k přírodě blízkému stavu pomocí revitalizací. Díky tomu budou schopné zadržet větší množství vody a zpomalí její průtok naší krajinou. Nejedná se pouze o prvky v přírodě. Propustné povrchy komunikací a cest, zelené střechy a systémy zachytávání dešťové vody slouží jako účinné nástroje zadržení vody ve městech.

Stále častěji se u nás vyskytuje fenomén extrémního sucha. Četnost srážek ubývá, zatímco jejich intenzita sílí. I tak na naše území spadne dostatečné množství vody pro potřeby našich lesů, řek i polí. Z naší krajiny, která má sníženou schopnost retence (zadržení) vody, ale odtéká rychle pryč. Díky tomu někdy nastává opačný problém oproti suchu – povodně. Krajina není schopná dostatečně infiltrovat srážky a dochází k jejich zrychlenému odtoku a zintenzivnění povodňové vlny.

► V BRUNTÁLE MAJÍ PRŮLEH, CHYSTAJÍ MANUÁL NA HOSPODAŘENÍ S DEŠŤOVKOU

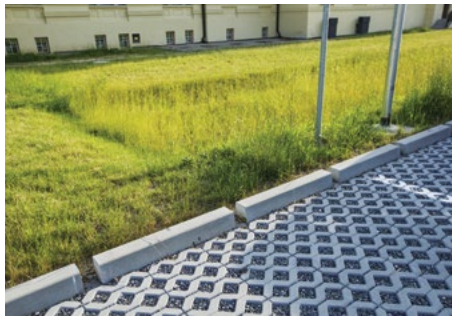
U historické budovy Petrin v Bruntále, kde sídlí škola či knihovna a kde se odehrávají mnohé kulturní akce, postavilo město parkoviště. Při jeho stavbě myslelo i na srážkovou vodu. **U parkoviště tak vznikl zasakovací průleh. O jeho funkci a vzniku jsme se bavili s Michalem Kafurou, vedoucím odboru správy majetku, investic a dotací města Bruntál.**

Proč jste se rozhodli projekt hospodaření s dešťovou vodou realizovat?

Hlavní potřebou byl nedostatek parkovacích míst v lokalitě, kde se nachází multifunkční vzdělávací objekt, ale především hustá okolní zástavba bytových domů. Zasakovací průleh byl jednou z projekčních možností, jak s dešťovými vodami nakládat v rámci budování parkoviště. Ve stejnou dobu jsme se na úrovni města začínali obecně zabývat možnostmi zadržování vody v krajině. Jednalo se tedy o logický postup.

Jakým způsobem je řešeno hospodaření se srážkovou vodou?

Dešťová voda, která se shromažďuje na parkovišti při dešti, je samospádem svedena do nejnižších míst parkoviště. Odtud odtéká mezerami mezi silničními obrubníky na ponechanou zelenou plochu. Stězejním místem této plochy je pak vlastní průleh, což si lze zjednodušeně představit jako široký zelený příkop, kde se voda shromažďuje a zasakuje. Protože je průleh vyložen nepropustnou textilií, nemůže voda zasakovat níže do podloží, ale naopak se zadržuje a postupně odpařuje zpět, čímž napomáhá lepšímu klimatu v místech, kde původně napršelo. Do kanalizace se může dostat voda pouze přepadem na dně průlehu, a to pouze při extrémních srážkách.

Jak projekt hodnotíte s odstupem času? Splňuje původní záměr?

Zcela jistě se jednalo o správné rozhodnutí. Průleh je funkční a přijatelný rovněž esteticky, protože je vhodně zakomponován do zástavby.

Byl se jedná o méně viditelnou technickou stavbu, máte nějaké ohlasy od obyvatel na tento projekt?

Máme-li být upřímní, nezaznamenali jsme žádné kladné ani záporné připomínky, nicméně občané obecně kvitují, že v rámci projektu zůstaly zachovány zelené plochy.

Považujete hospodaření s dešťovou vodou za důležité a připravujete další projekty?

Rozhodně ano. Aktuálně čerpáme dotaci na využívání vody ze střechy tribuny fotbalového areálu, která bude dále využita k zavla-

Foto: archiv SFŽP ČR

žování. Chystáme se rovněž zadat vypracování manuálu pro zadržování vody ve městě, jehož cílem bude stanovení podmínek, za jakých se bude s dešťovou vodou hospodařit při realizaci investičních akcí na území města. Ten by neměl být závazný pouze pro případy, kdy je investorem město, ale rovněž pro ostatní investory, kteří hodlají zejména v intravilánu města stavět. Jednalo by se o jakýsi návod a doporučení, jakým konkrétním způsobem zadržovat vodu ve městě, při budování chodníků, komunikací, parkovišť, ale i jakékoliv výstavby obecně. Například jak a kam zasakovat vodu ze střech tak, aby neodtekla pouze na čističku odpadních vod nebo přímo do vodního toku.

Realizovali byste průleh i bez dotační podpory?

Ano, realizovali. Dotace byla příjemným bonus, ale nebyla podmínkou realizace. ●

NÁDRŽ CHRÁNÍ PŘED POVODNĚMI A ZACHYTÁVÁ VODU

Hlinsko v Železných horách na Vysočině se pustilo do přípravy parcel pro rodinné domy.

V části zvané Drachtiny vzniklo přes třicet stavebních parcel, které město nabízelo široké veřejnosti, převážně mladým rodinám. Součástí výstavby bylo i pořízení retenční nádrže.

Nádrž o objemu 867 m³ má za cíl chránit střed města včetně historické části Betlém před velkou vodou. Ta by mohla přijít právě z ploch ulic v nové lokalitě i z ostatních částí Drachtin. Součástí projektu je i vybudování dešťové kanalizace, která ústí do nádrže. Hlinsko na projekt získalo dotaci z Operačního programu Životní prostředí. V Hlinsku od té doby zatím nemuseli velkou vodu řešit, nádrž tak slouží k zadržování dešťové vody v krajině.

Foto: archiv SFŽP ČR

► Hynuly stromy, tak v Průhonicích předělali náměstí

Další projekt související se zadržováním dešťové vody se povedl v Průhonicích.

Na náměstí umíraly stromy a zjistilo se, že jsou podmačeny.

„Na náměstí jsme měli tak asi třicet let starou zámkovou dlažbu. Ve stejné době tam bylo vysazeno stromoradií lip. Lípy téměř uhynuly, vypadalo to, že uschnuly. My jsme některé stromy nechali vyndat a udělali jsme na ně odborné posudky,“ popisuje starosta Průhonic Bohumil Řehák. Odborníci ale konstatovali opak. Stromy nezahubil nedostatek vody, ale její přebytek. „Je tady jílové podloží, takže byly pořád podmačeny. Uhnily jim kořeny,“ upřesňuje starosta.

Obci bylo jasné, že stromy musejí vyměnit. Ale jak to udělat, aby nová výsadba nedopadla stejně jako ta stará? „Vznikl z toho projekt rekonstrukce celého náměstí. Rozhodli jsme se předláždít ho přírodní žulovou dlažbou s větší mezerovitostí, aby se voda usakovala,“ popisuje starosta Řehák.

Voda, která se nevsákne, je odváděna do retenčních nádrží v rozích náměstí. Do nich také směřuje dešťová voda ze stře-

Foto: archiv SFŽP ČR

chy radnice a přilehlého hotelu. Zadržanou vodu pak v Průhonicích používají na zalévání záhonů a nových stromů na náměstí. Nově vysazené stromy dostaly při sázení novou zeminu a zatím se jim daří, i když na vyhodnocování, jestli se nová výsadba bezpečně uchytila, uplynulo málo času. Na zmiňova-

ný projekt dostala obec dotaci z Operačního programu Životní prostředí. V dohledné době čeká obec další projekt na zadržování vody. „Je to malý projekt. Na kraji Průhonic je malá úzká vodoteč, kde chceme vytvořit malé zadržovací hrázky, aby vznikly miniaturní rybníčky, nebo spíš tůňky. Je to přírodě blízké opatření,“ dodává starosta. ●

► V Lužici pomáhá dešťovka proti suchu

Foto: archiv SFŽP ČR

Foto: archiv SFŽP ČR

V Lužici u Hodonína mají za sebou dva úspěšné projekty na hospodaření s dešťovou vodou. Obec trápí sucho, a tak se snaží využít každou kapku spadlou z nebe. **Projekty rozjelo už bývalé vedení obce, to současné v nich pokračuje a chystá další.**

Jedním z projektů bylo oddělení dešťových vod z jednotné kanalizace v prostoru ulice Dvorní. Z této ulice a přilehlých rodinných domů, které mají střešní svody vyvedeny na komunikaci, je voda zachytávána žlabovou vpustí a je zadržována

ve dvou retenčních nádržích, kde se zasakuje. „Máme tady jednotnou kanalizaci. Trpíme nedostatkem vody, a veškerou dešťovou vodu se proto snažíme vést mimo, aby neodtekla nezužítovaně pryč,“ popisuje starosta Lužice Tomáš Klásek s tím, že obec bojuje se suchem.

Na dešťovku mysleli v Lužici i při rekonstrukci plochy, kde se scházejí lidé a která také slouží jako parkoviště. Původní asfaltovou plochu nahradili propustným povrchem, který umožňuje zasakování vody. Oba projekty, které byly podpořeny z Operačního programu Životní prostředí, splňují očekávání obce a další se připravuje. „Chystáme rekonstrukci velkého objektu v centru, sokolovny, součástí rekonstrukce bude systém zachytávání dešťové vody ze střechy a vodu budeme využívat pro závlivu místní zeleně. Projekt je připraven a budeme žádat o dotaci,“ dodává starosta Tomáš Klásek. ●

Pro zájemce o dotace z Operačního programu Životní prostředí je na Call centru SFŽP ČR zřízena bezplatná Zelená linka 800 260 500.

Profesionálně vyškolení pracovníci radí žadatelům při řešení možných nejasností ohledně zpracování a podávání žádostí. Na níže uvedené otázky odpovídala vedoucí oddělení Call centra SFŽP ČR Jana Tlustá a Elena Bočevová z Agentury ochrany přírody a krajiny ČR.

ČISTOTA
VODY

KVALITA
OVZDUŠÍ

ZPRACOVÁNÍ
ODPADU

OCHRANA
PŘÍRODY

ENERGETICKÉ
ÚSPORY

Prioritní osa 1, specifický cíl 1.3

Připravujeme výstavbu zelené střechy na budově radnice v naší obci a zajímá nás, zda je či v nejbližší době bude možno získat k tomuto účelu nějakou formu finanční podpory.

V případech, kdy se jedná o veřejnou budovu, by mohla být využita nabídka programu OPŽP, konkrétně specifického cíle 1.3 (Zajistit povodňovou ochranu intravilánu a hospodaření se srážkovými vodami) a aktivity označené jako 1.3.2 – Hospodaření se srážkovými vodami v intravilánu. Jedná se o nabídku nazývanou někdy jako „velká Dešťovka“. Dle pravidel programu je zde možné kromě akumulčních nádrží v suterénech dotčených budov podpořit také využití zelených střech či výměny nepropustných povrchů (různá parkoviště či podobné veřejné prostory) apod. Co se týká přímé podpory pro úpravy střech, je v Pravidlech uvedeno: „výstavba střech s akumulční schopností (vegetační, retenční) se součinitelem odtoku do 0,7 včetně“. Další detaily nabídky a podmínky pro získání dotace, například přehled oprávněných žadatelů či kritéria přijatelnosti, najdete v textu Pravidel pro žadatele a příjemce podpory (PrŽaP). Ještě doplňuji, že mezi přijatelné příjemce patří kupříkladu právě obce či dobrovolné svazky obcí a podpora je v rámci SC 1.3 a uvedené aktivity poskytována ve výši maximálně 85 % z celkových způsobilých výdajů. Jak již bylo naznačeno, souhrnné informace k tématu najdete v textu PrŽaP. Tento dokument je zveřejněn na webu programu www.opzp.cz v sekci Dokumenty. Primárně mohu k tématu doporučit kapitolu B.6.1.3. Konkrétní výzvy jsou pak k dispozici v sekci Nabídka dotací. K popisované aktivitě 1.3.2 je k dispozici aktuálně otevřená výzva číslo 144.

Zadávání veřejných zakázek

Chtěla bych se zeptat, zda je nutné předat Fondu výběrové řízení na kontrolu ex ante, když se jedná o otevřené řízení, je děleno

na dvě části (z toho jedna část je dotační a druhá nedotační).

Jak je specifikováno v dokumentu Pokyny pro zadávání veřejných zakázek, platí k tématu kontroly ex-ante následující: „4.2.2 – Ex ante kontrola se provádí u: a) nadlimitních veřejných zakázek; b) zakázek vyšší hodnoty, jejichž předpokládaná hodnota dosahuje nejméně hodnoty nadlimitní sektorové veřejné zakázky podle příslušného nařízení vlády; c) jiných zakázek / veřejných zakázek, u kterých si to zprostředkující subjekt výslovně vyžádá.“

Znamená to, že jen v uvedených případech Fond uskutečňuje kontrolu podkladů připravených k vyhlášení veřejných zakázek. Ve všech ostatních případech tedy postačuje, resp. bude prováděna, kontrola následná čili ex post. Primárně je samozřejmě třeba, aby sám žadatel a zadavatel výběrového řízení (VZ) posoudil velikost a druh zakázky a podle toho postupoval. Současně musí být v rámci dotčeného zadávacího řízení dodržena pravidla související se zadáváním VZ. Přitom platí, že za správnost postupů uplatněných v případě veřejných zakázek nese vždy plnou odpovědnost zadavatel a ani konzultace s Fondem na tom nic nemění. Pokud si tedy případně zadavatel není zcela jist, může se obrátit na kompetentní odborníky k dané tematice (právní poradenství).

Dále musí každý projekt pro získání dotace splnit všechny podmínky uvedené v textu Pravidel pro žadatele a příjemce dotace (PrŽaP) a související výzvy. Více viz text PrŽaP. Tento dokument najdete na adrese www.opzp.cz v sekci Dokumenty, Obecně závazné dokumenty, jeho nedílnou součástí jsou Pokyny pro zadávání veřejných zakázek.

Máme dotaz k výběrovému řízení na projekt kanalizace z odpovídající výzvy. Již proběhlo výběrové řízení. Soutěž byla vypsaná ve zjednodušeném podlimitním řízení (do 50 mil. Kč). Zadavatel však obdržel tři nabídky, přičemž všechny přesahovaly hodnotu 50 mil. Kč. Může obec uzavřít smlouvu i přes fakt, že vysoutěžená hodnota by byla

nad 50 mil. Kč? Nebo se soutěž musí vypsát znovu v otevřeném řízení?

Na základě konzultace s kolegy z Odboru právního mohu k dotčenému případu předat následující popis a doporučení:

Z dotazu tazatele vyplývá, že zadavatel v dané veřejné zakázce stanovil na základě podkladů předpokládanou hodnotu přibližující se k hranici finančního limitu přípustného k zadání veřejné zakázky ve zjednodušeném podlimitním řízení. Následně pak zadavatel obdržel tři nabídky a všechny nabídkové ceny přesahovaly limitní hodnotu 50 milionů Kč bez DPH. Základem je, že právě ze stanovené výše předpokládané hodnoty následně vyplývá režim veřejné zakázky, a to dle ustanovení § 24 zákona č. 134/2016 Sb., o zadávání veřejných zakázek, ve znění účinném ke dni zahájení zadávacího řízení (dále jen „zákon“). V předmetném případě se tak jednalo o podlimitní veřejnou zakázku, kdy ustanovení § 52 zákona stanovuje, že pro zadání veřejné zakázky v podlimitním režimu lze použít zjednodušené podlimitní řízení nebo druhy zadávacích řízení pro nadlimitní režim, kde v takovém případě zadavatel postupuje obdobně podle části čtvrté zákona. U veřejných zakázek na stavební práce je pro užití zjednodušeného podlimitního řízení nutné dodržet maximální výši předpokládané hodnoty 50 mil. Kč bez DPH. Druh řízení pak ovlivní způsob zahájení zadávacího řízení, délku lhůty pro podání nabídek či způsob prokazování kvalifikace účastníky řízení.

Z dotazu tazatele nevyplývá, na základě jakých skutečností, resp. údajů, byla předpokládaná hodnota stanovena. Nicméně skutečnosti, že se blížila k hranici finančního limitu přípustného k zadání veřejné zakázky ve zjednodušeném podlimitním řízení a že zadavatel obdržel tři nabídky a všechny nabídkové ceny přesahovaly hodnotu 50 mil. Kč bez DPH, nasvědčují tomu, že předpokládána hodnota nebyla v dotčeném případě stanovena správně.

Aby se zadavatel vyhnul pochybení v podobě nesprávně určené předpokládané hodnoty veřejné zakázky, nesprávně zvoleného

druhu zadávacího řízení a tím i omezení hospodářské soutěže, je žádoucí, aby postupoval v režimu přísnějším čili využil pro zadání této veřejné zakázky některý z druhů zadávacího řízení pro nadlimitní režim, kde zadavatel postupuje obdobně podle části čtvrté zákona. Zadavatel bychom tedy doporučovali předmětné řízení zrušit a vyhlásit znovu v příslušném režimu, aby se vyhnul stanovení finanční opravy.

Jak již bylo uvedeno v předchozích odpovědích, každá žádost a podklady k ní musí splnit související pravidla uvedená v textu Pravidel pro žadatele a příjemce podpory (PrŽaP) a také v textu výzvy, do níž je žádost podávána. Základem tak je text PrŽaP na adrese www.opzp.cz v sekci Dokumenty, Obecně závazné dokumenty. Nedílnou součástí PrŽaP jsou také Pokyny pro zadávání veřejných zakázek. Poskytnutí dotace je přitom podmíněno dodržáním povinností a postupů uvedených v těchto Pokynech žadatelem o podporu / příjemcem podpory při zadávání veškerých zakázek a veřejných zakázek spolufinancovaných z OPŽP v rámci programového období 2014–2020.

Prioritní osa 4

Zamýšlíme podat do SC 4.4 projekt revitalizace městské zeleně, který bude zaměřen

především na květnaté louky pro podporu biodiverzity. Uvažujeme přeměnit stávající plochy zarostlé ruderalním porostem a některé části pracně udržovaných anglických trávníků. Kde můžeme dohledat doporučení pro založení květnatých luk a co všechno může být proplaceno z dotace?

Mezi specifické způsobilé výdaje ve SC 4.4 patří i výdaje spojené se založením krajinných trávníků cíleně zakládaných ke zvýšení podílu nektarodárných a pylodárných rostlin v travinobylinných společenstvech. Druhy těchto rostlin jsou uvedeny ve Standardu SPPK C02 007:2018 Krajinné trávníky. Způsobilým výdajem jsou veškeré činnosti nutné ke zdárnému založení krajinného trávníku, zejména předsetová úprava půdy, osivo, výsev, zálavka, včetně dokončovací péče, tj. náklady na první odplevelovací seč ploch, včetně vizuální kontroly, nutného dosevu a zálavky dosevu. Udržovací péče o trávníky není způsobilým výdajem. ●

Přeměny stávajících ploch (ruderalních porostů, technických či parkových trávníků apod.) lze financovat ze SC 4.4. Pro zdárné dosažení cíle doporučujeme vícedruhové osetí směsí (minimálně 10 druhů rostlin), přičemž travní druhy nepřesahují 40 hmotnostních procent ve směsi. Výměra jednotlivých travnatých ploch musí být alespoň 40 m², menší plochy nemusí dostatečně zajišťovat vhodné podmínky pro udržení a rozvoj nektarodárných a pylodárných rostlin a navázání další bioty. Žadatel doporučujeme uchovat štítek se složením použitého osiva pro prokázání druhového složení rostlin v případě následných kontrol. Vhodnost navržených druhů pro danou lokalitu a rozložení ploch je možné bezplatně kon-

zultovat s místně příslušným regionálním pracovištěm AOPK ČR.

Ostatní trávníky (jiné než z nektarodárných a pylodárných rostlin či izolovaných plošek do 40 m²) jsou způsobilým výdajem, ale s omezením do výše 20 procent z celkových způsobilých výdajů souvisejících s výsadbou či ošetřováním dřevin.

Detailní popis činností při zakládání i managementu po dobu udržitelnosti projektu musí být součástí projektové dokumentace. Postupy pro založení krajinných trávníků jsou uvedeny ve Standardu SPPK C02 007:2018 Krajinné trávníky. Způsobilým výdajem jsou veškeré činnosti nutné ke zdárnému založení krajinného trávníku, zejména předsetová úprava půdy, osivo, výsev, zálavka, včetně dokončovací péče, tj. náklady na první odplevelovací seč ploch, včetně vizuální kontroly, nutného dosevu a zálavky dosevu. Udržovací péče o trávníky není způsobilým výdajem. ●

V případě dalších dotazů k OPŽP můžete využít e-mailovou adresu dotazy@sfzp.cz, což doporučujeme zejména u odbornějších (technických, právních) či obsáhlejších dotazů. Zájemci o informace mají také k dispozici Zelenou linku 800 260 500.

nová

zelená

úsporám

 Zateplení domu

550 tis. Kč

 Výstavba domu

450 tis. Kč

 Zdroje energie

350 tis. Kč

Řekněte si o dotaci.

Je to lehčí, než si myslíte.

AKTUÁLNÍ VÝZVY OPŽP PODPORUJÍ PESTROU ŠKÁLU PROJEKTŮ

Priorita přináší stručný přehled aktuálních výzev. Jejich kompletní znění včetně všech podporovaných aktivit naleznete na stránkách programu www.opzp.cz.

Soustava Natura 2000 Ukončení příjmu žádostí: 30. 6. 2020 Alokace: 350 000 000 Kč	31. výzva nabízí krajům peníze na dokončení implementace, plánování a zajištění péče o lokality soustavy Natura 2000. Mezi podporovaná opatření patří mimo jiné projekty zaměřené na péči o bezleší, o lesní společenstva, péči o vodní útvary a mokřadní biotopy v územích národního významu, péči o dřeviny mimo les a další druhy péče. K dalším podporovaným aktivitám patří opatření k usměrňování návštěvníků: dřevěné/povalové chodníky, úprava povrchů cest, lávky, zábradlí, schody, žebříky apod. Podporu mohou získat i projekty budování či obnovy prvků pro interpretaci chráněných území: informační panely, naučné stezky, návštěvnická střediska.
Přirozené funkce krajiny Ukončení příjmu žádostí: 30. 6. 2020 Alokace: 40 000 000 Kč	52. výzva podporuje projekty na posílení přirozených funkcí krajiny. Výzva je zaměřena na tvorbu plánů územních systémů ekologické stability (ÚSES), které jsou jedním z podkladů pro zpracování územně plánovací dokumentace obcí a podkladem pro realizaci skladebných prvků ÚSES, dále pro provádění pozemkových úprav, pro lesní hospodářské plány a vodohospodářské a jiné dokumenty ochrany a obnovy krajiny. Dotaci lze získat na zpracování plánu ÚSES (včetně aktualizace stávajícího plánu). Žádosti mohou podávat pouze obce s rozšířenou působností. Plán ÚSES musí být zpracován dle metodiky vymezování územního systému ekologické stability.
Posílit biodiverzitu Ukončení příjmu žádostí: 4. 1. 2021 Alokace: 40 000 000 Kč	110. výzva Cílem je zastavení úbytku biologické rozmanitosti a degradace ekosystémových služeb. Do typu podporovaných projektů a aktivit patří předcházení, minimalizace a náprava škod na majetku způsobených zvláště chráněnými druhy živočichů s výjimkou opatření proti rybožravým predátorům podporovaným v rámci akvakultury prostřednictvím Operačního programu Rybářství. Podporuje realizaci opatření na zajištění prevence a zmírnění přímých škod způsobených níže vyjmenovanými chráněnými druhy na zemědělských kulturách a hospodářských zvířatech. Podporována budou pouze opatření, která jsou předmětem notifikace u Evropské komise, tedy realizace opatření na zajištění prevence škod způsobených zvláště chráněnými druhy, jako je vlk, rys, medvěd a ještěbák. Oprávněnými příjemci podpory jsou fyzické osoby podnikající a podnikatelské subjekty působící v oblasti zemědělské prvovýroby.
Materiálové a energetické využití odpadů Ukončení příjmu žádostí: 1. 6. 2020 Alokace: 500 000 000 Kč	114. výzva si klade za cíl podporovat způsoby nakládání s odpady, které využívají odpad jako zdroj druhotných surovin, podporovat přípravu k recyklaci odpadu a nakládání s odpady, které vede ke zvýšení ekonomické hodnoty odpadu. Podporovanými projekty jsou výstavba a modernizace zařízení pro materiálové využití odpadů (vyjma skupiny odpadů 17 a 16 dle Katalogu odpadů). Mezi příjemci podpory se řadí široké spektrum subjektů.
Zlepšení kvality prostředí v sídlech Ukončení příjmu žádostí: 30. 6. 2020 Alokace: 119 000 000 Kč	115. výzva podporuje revitalizaci funkčních ploch a prvků sídelní zeleně. Smyslem dotační podpory je posílení biodiverzity a ekosystémových funkcí znehodnocených ekosystémů v sídlech. Žadatelé mohou čerpat peníze na pořízení či aktualizace studií systému sídelní zeleně s následnou realizací opatření, na zakládání/obnovu funkčně propojených ploch a prvků veřejné přístupné sídelní zeleně (vč. vodních prvků a ploch). Typově sem patří parky, zahrady, sady, stromořadí a další prvky. Dotace se vztahují i na zakládání doprovodných vodních prvků a ploch přírodě blízkého charakteru. Žadatelé mohou být obce, kraje a mnohé další organizace různého typu.

Nakládání se zdravotnickým odpadem Ukončení příjmu žádostí: 1. 9. 2020 Alokace: 100 000 000 Kč	134. výzva se zaměřuje na výstavbu a modernizace zařízení pro nakládání s nebezpečnými odpady včetně zdravotnických odpadů (vyjma skládkování). V rámci této výzvy bude možné podpořit pouze projekty zaměřené na nakládání se zdravotnickým odpadem. Mezi možné příjemce podpory patří široká škála žadatelů.
Rekultivace starých skládek Ukončení příjmu žádostí: 30. 6. 2020 Alokace: 120 000 000 Kč	137. výzva poskytuje finanční podporu pro rekultivaci starých skládek, které jsou technicky nezabezpečené. Podporovány budou pouze projekty rekultivace starých skládek (stará skládka – tj. skládka, na kterou byl ukládán odpad před účinností zákona č. 238/1991 Sb., přičemž provoz skládky byl ukončen před účinností zákona č. 238/1991 Sb. nebo nejpozději v termínu a způsobem dle § 15 odst. 1 a 2 zákona č. 238/1991 Sb.). Peníze mohou získat pouze projekty, které z provedené analýzy rizik prokážou přijatelnou míru rizika dle metodického pokynu MŽP Analýza rizik kontaminovaného území. Oprávněnými žadateli jsou kraje, obce a města, svazky obcí, podnikatelské a další subjekty, včetně fyzických osob.
Ochrana národně významných chráněných území Ukončení příjmu žádostí: 8. 6. 2020 Alokace: 100 000 000 Kč	138. výzva zajistí potřebnou péči o předměty ochrany na národně významných chráněných územích, jež jsou stanoveny schválenými plány péče, v územích Natura 2000 jsou to souhrny doporučených opatření. Do podporovaných projektů a aktivit patří zajišťování péče o NP, CHKO, NPR, NPP (včetně OP) a lokality soustavy Natura 2000 a dále PR a PP na pozemcích a/nebo stavbách ve vlastnictví státu s právem hospodaření organizační složkou státu. Podporován bude i sběr informací, tvorba informačních a technických nástrojů a podkladů. Oprávněnými příjemci podpory jsou různé subjekty na škále od obcí až po fyzické osoby.
Posílení biodiverzity Ukončení příjmu žádostí: 2. 11. 2020 Alokace: 70 000 000 Kč	139. výzva má za cíl zastavení úbytku biologické rozmanitosti a degradace ekosystémových služeb. Podporuje péči o vzácné druhy a jejich biotopy, o cenná stanoviště, dále speciální péči o vzácné biotopy, jako jsou například rašeliniště, písčiny a stepní biotopy, vzácné druhy. Dotaci je možné získat i na specifická opatření směřující ke zlepšení stavu populací vzácných druhů a stavu cenných stanovišť, na prevenci šíření a omezování výskytu invazních druhů, na realizaci opatření na zajištění prevence a zmírnění přímých škod způsobených zvláště chráněnými druhy a další opatření. Oprávněnými příjemci podpory jsou různé subjekty na škále od obcí až po fyzické osoby.
Posílení přirozených funkcí krajiny Ukončení příjmu žádostí: 8. 6. 2020 Alokace: 300 000 000 Kč	140. výzva se zaměřuje na zvýšení ekologické stability krajiny a obnovení vodního režimu krajiny. Peníze je možné získat na projekty vedoucí ke zprůchodnění migračních bariér pro živočichy, na vytváření, regeneraci či posílení funkčnosti krajinných prvků a struktur, na revitalizaci a podporu samovolné renaturace vodních toků a niv, na zlepšování druhové, věkové a prostorové struktury lesů či na přírodě blízká opatření cílená na zpomalení povrchového odtoku vody. Oprávněnými příjemci podpory jsou různé subjekty na škále od obcí až po fyzické osoby.

AKTUÁLNÍ VÝZVY OPŽP

Zlepšení prostředí v sídlech Ukončení příjmu žádostí: 2. 11. 2020 Alokace: 100 000 000 Kč	141. výzva umožňuje získat peníze na revitalizaci funkčních ploch a prvků sídelní zeleně. Mezi podporovaná opatření patří zakládání nebo obnova funkčně propojených ploch a prvků veřejně přístupné sídelní zeleně, například parků, zahrad, stromořadí, alejí, lesoparků, a zlepšení jejich funkčního stavu liniovými, skupinovými i solitárními výsadbami stromů doprovázenými založením zatravněných ploch nebo ošetřením stromů či výsadbami keřů a realizace funkčních propojení přírodních ploch a prvků. Součástí může být realizace doprovodných vodních prvků a ploch přírodě blízkého charakteru. Oprávněnými příjemci podpory jsou různé subjekty na škále od obcí až po fyzické osoby.
Ochrany národně významných chráněných území Ukončení příjmu žádostí: 11. 1. 2021 Alokace: 100 000 000 Kč	142. výzva má za cíl zajištění potřebné péče o předměty ochrany na národně významných chráněných územích, jež jsou stanoveny schválenými plány péče, v územích Natura 2000 jsou to souhrny doporučených opatření. Podporováno je zajištění péče o NP, CHKO, NPR, NPP (včetně jejich ochranných pásem) a lokality soustavy Natura 2000 a dále PR a PP na pozemcích a/nebo stavbách ve vlastnictví státu s právem hospodaření organizační složkou státu. Oprávněnými žadateli jsou Agentura ochrany přírody a krajiny ČR, Správa jeskyní ČR a správy národních parků.
Sanace svahových nestabilit Ukončení příjmu žádostí: 6. 4. 2020 Alokace: 50 000 000 Kč	143. výzva omezuje riziko nepříznivých účinků spojených s povodněmi. Do podporovaných projektů a aktivit patří stabilizování a sanace svahových nestabilit ohrožujících zdraví, majetek a bezpečnost obsažených v Registru svahových nestabilit. Oprávněnými žadateli jsou obce, kraje, státní podniky a další subjekty veřejné sféry, vedle toho i nestátní organizace a církve.
Dešťovka pro obce Ukončení příjmu žádostí: 11. 1. 2021 Alokace: 1 000 000 000 Kč	144. výzva se zaměřuje na hospodaření se srážkami a projekty, které pomáhají s adaptací měst a obcí na změny klimatu. Mezi podporovaná opatření patří hospodaření se srážkovými vodami v intravilánu a jejich využití. Žadatelé mohou získat peníze například na podzemní nádrže, podzemní a povrchová vsakovací zařízení, průlehy, přeměnu povrchů z nepropustných na propustné, na retenční nádrže, na výstavbu střech s akumulační schopností (vegetační, retenční) a další opatření pro využívání dešťové vody. Mezi další podporovaná opatření patří například projekty na zprůtočnění nebo zvýšení retenčního potenciálu koryt vodních toků a přilehlých niv nebo na obnovení, výstavbu a rekonstrukce vodních děl sloužící povodňové ochraně.
Preventivní protipovodňová opatření Ukončení příjmu žádostí: 6. 4. 2020 Alokace: 50 000 000 Kč	145. výzva je určena na vytvoření analýz odtokových poměrů včetně návrhů možných protipovodňových opatření, na zpracování podkladů pro vymezení území ohroženého zvláštní povodní pro vodní díla III. a IV. kategorie z hlediska technicko-bezpečnostního dohledu, na budování a rozšíření varovných, hlásných, předpovědních a výstražných systémů na lokální úrovni a na digitální povodňové plány. Příjemci jsou organizace různého typu.

Energetické úspory veřejných budov Ukončení příjmu žádostí: 2. 3. 2021 Alokace: 2 000 000 000 Kč	146. výzva poskytuje peníze veřejným subjektům na snížení konečné spotřeby energie a snížení spotřeby neobnovitelné primární energie prostřednictvím využití lokálních obnovitelných zdrojů ve veřejných budovách. Dotaci je možné získat na celkové nebo dílčí energeticky úsporné re-novace veřejných budov, včetně projektů realizovaných metodou EPC. Výzva cílí i na výměny zdrojů tepla s výkonem nižším než 5 MW využívajícího fosilní paliva za ekologičtější zdroje, podporuje se instalace solárních systémů a další opatření. Dotaci je možné získat i na výstavbu nových veřejných budov v pasivním energetickém standardu.
Materiálové a energetické využití odpadů Ukončení příjmu žádostí: 1. 6. 2020 Alokace: 500 000 000 Kč	150. výzva podporuje aktivity věnující se materiálovému a energetickému využití odpadů. Do možných projektů patří výstavba a modernizace zařízení pro sběr, třídění a úpravu odpadů, například sběrných dvorů, třídících linek, dále pak zařízení na energetické využití odpadů nebo zařízení pro nakládání s nebezpečnými odpady. Mezi oprávněné příjemce podpory patří subjekty z veřejné sféry přes sféru nestátní až po fyzické osoby.

INOVATIVNÍ FINANČNÍ NÁSTROJE (IFN) – kombinace půjčky z fondů EU a dotace od SFŽP ČR

Odstraňování průmyslového znečištění Ukončení příjmu žádostí: 31. 12. 2020 nebo do vyčerpání alokace Alokace: 480 000 000 Kč	Výzva č. 1/2017 IFN Inovativní finanční nástroje (IFN) představují nový, účinnější způsob využívání finančních prostředků z Evropských strukturálních a investičních fondů. Jedná se o výhodné půjčky ze zdrojů EU určené na snižování environmentálních rizik, které mohou být kombinovány s dotací z prostředků Státního fondu životního prostředí ČR. Nabídka podpory se vztahuje na projekty z Operačního programu Životní prostředí 2014–2020 v prioritní ose 3, specifický cíl 3.5 – Snižit environmentální rizika a rozvíjet systémy jejich řízení. Zvýhodněnou půjčkou či kombinací půjčky a dotace mohou žadatelé pokrýt 100 procent celkových investičních nákladů. Nově se v rámci tohoto finančního nástroje podporuje rekonstrukce nebo nákup technologií pro monitoring průmyslového znečištění jednotlivých složek životního prostředí. I nadále lze podporu čerpat i na náhrady a rekonstrukce zařízení s cílem zvýšit bezpečnost provozu a nákup technologií vedoucích k omezení znečištění.
--	---

PŘEHLED VÝZEV OPERAČNÍHO PROGRAMU ŽIVOTNÍ PROSTŘEDÍ NA ROK 2020

IDENTIFIKACE OBLASTI PODPORY			ZACÍLENÍ VÝZVY		ZÁKLADNÍ PLÁNOVANÉ ÚDAJE O VÝZVĚ		
Prioritní osa	Specifický cíl	Číslo výzvy	Podporované aktivity	Cílové skupiny	Druh výzvy	Předpokládané datum zahájení příjmu žádostí	Předpokládané datum ukončení příjmu žádostí
1	1.3 Zajistit povodňovou ochranu intravilánu a hospodaření se srážkovými vodami	143	1.3.4	veřejný sektor	kolová (soutěžní)	3. 2. 2020	6. 4. 2020
		144	1.3.1, 1.3.2, 1.3.3	veřejný sektor	průběžná (nesoutěžní)	3. 2. 2020	11. 1. 2021
		148	1.3.4	veřejný sektor	kolová (soutěžní)	15. 10. 2020	17. 12. 2020
	1.4 Podpořit preventivní protipovodňová opatření	145	aktivita 1.4.1 – zpracování podkladů pro vymezení území ohroženého zvláštní povodní a aktivita 1.4.3	veřejný sektor	kolová (soutěžní)	3. 2. 2020	6. 4. 2020
		147	aktivita 1.4.1 – zpracování podkladových analýz na státní a regionální úrovni pro 2. období plánování dle směrnice Evropského parlamentu a Rady 2007/60/ES, o vyhodnocování a zvládání povodňových rizik (aktualizace vymezení oblastí s významným povodňovým rizikem, mapy rizik a mapy povodňového nebezpečí, návrhy efektivních opatření jako podklad pro plány pro zvládání povodňových rizik, dokumentace oblastí s významným povodňovým rizikem, zpracování podkladů pro aktualizaci plánů pro zvládání povodňových rizik) a zpracování podkladů pro stanovení záplavových území a map povodňového ohrožení a aktivita 1.4.2	veřejný sektor	průběžná (nesoutěžní)	1. 4. 2020	30. 9. 2020
		149	aktivita 1.4.1 – zpracování podkladů pro vymezení území ohroženého zvláštní povodní a aktivita 1.4.3	veřejný sektor	kolová (soutěžní)	15. 10. 2020	17. 12. 2020
3	3.1 Prevence vzniku odpadů	122	bez omezení, dle PD	kraje, města a obce, města a pověřené obce, původci odpadu, podnikatelské subjekty	kolová (soutěžní)	1. 4. 2020	30. 7. 2020
	3.2 Zvýšit podíl materiálového a energetického využití odpadů	114	aktivita 3.2.2	kraje, města a obce, města a pověřené obce, původci odpadu, podnikatelské subjekty	průběžná (nesoutěžní)	3. 9. 2018	1. 6. 2020
		134	aktivita 3.2.4	subjekty zajišťující nakládání se zdravotnickým odpadem	průběžná (nesoutěžní)	2. 9. 2019	1. 9. 2020
		150	aktivita 3.2.1, aktivita 3.2.3, aktivita 3.2.4	kraje, města a obce, města a pověřené obce, původci odpadu, podnikatelské subjekty	kolová (soutěžní)	2. 3. 2020	1. 6. 2020
	3.3 Rekultivovat staré skládky	137	aktivita 3.3.1	kraje, města a obce, města a pověřené obce, podnikatelské subjekty	průběžná (nesoutěžní)	1. 11. 2019	30. 6. 2020
4	4.1 Zajistit příznivý stav předmětu ochrany národně významných chráněných území	31	bez omezení, dle PD	orgány ochrany přírody pro chráněná území národního významu a území soustavy NATURA 2000, vlastníci a nájemci pozemků	průběžná (nesoutěžní)	30. 5. 2016	30. 6. 2020
		138	dle PD, vyjma opatření na zajištění územní ochrany a zpracování podkladů pro zajištění péče o území národního významu	orgány ochrany přírody pro chráněná území národního významu, území soustavy NATURA 2000 a PR/PP na pozemcích a/nebo stavbách ve vlastnictví státu s právem hospodaření organizační složkou státu, vlastníci a nájemci pozemků	kolová (soutěžní)	2. 3. 2020	8. 6. 2020
		142	bez omezení, dle PD	orgány ochrany přírody pro chráněná území národního významu a území soustavy NATURA 2000	průběžná (nesoutěžní)	2. 3. 2020	11. 1. 2021
	4.2 Posílit biodiverzitu	110	aktivita 4.2.4	vlastníci a nájemci pozemků	průběžná (nesoutěžní)	1. 12. 2017	4. 1. 2021
		139	bez omezení, dle PD	vlastníci a nájemci pozemků, orgány státní správy a organizace podílející se na ochraně přírody a krajiny	průběžná (nesoutěžní)	3. 2. 2020	2. 11. 2020
		52	aktivita 4.3.2: zpracování plánů ÚSES	vlastníci a správci pozemků, organizace podílející se na ochraně přírody a krajiny, správci povodí a správci vodních toků	průběžná (nesoutěžní)	3. 4. 2017	30. 6. 2020
	4.3 Posílit přirozené funkce krajiny	140	dle PD, vyjma opatření na zpracování plánů ÚSES	vlastníci a správci pozemků, organizace podílející se na ochraně přírody a krajiny, správci povodí a správci vodních toků	kolová (soutěžní)	2. 3. 2020	8. 6. 2020
		115	studie systémů sídelní zeleně s navazující realizací	orgány veřejné správy, vlastníci a správci pozemků	průběžná (nesoutěžní)	1. 8. 2018	30. 6. 2020
	4.4 Zlepšit kvalitu prostředí v sídlech	141	bez omezení, dle PD	orgány veřejné správy, vlastníci a správci pozemků	průběžná (nesoutěžní)	3. 2. 2020	2. 11. 2020
5	5.1 Snížit energetickou náročnost veřejných budov a zvýšit využití obnovitelných zdrojů energie	146	bez omezení, dle PD	veřejný sektor	průběžná (nesoutěžní)	2. 3. 2020	2. 3. 2021

Toto je zkrácená podoba harmonogramu výzev pro OPŽP na rok 2020. Jeho úplná podoba s mnoha dalšími užitečnými informacemi je k dispozici na stránkách www.opzp.cz.

Strakonice: Neutralizace zápachu z výrobní haly
Výduchy z výrobní haly uvolňovaly zápach. Pro odstranění zápachu bylo na střešku nainstalováno šest zařízení, v nichž dochází k chemické reakci aktivních látek s pachovými látkami, což vede k jejich neutralizaci.

Podoblast podpory: 2.1.B – Pořízení technologií a změny technologických postupů vedoucích ke snížení emisí znečišťujících látek včetně projektů na snížení či eliminaci zápachu

Název projektu: Neutralizace pachového znečištění ADIENT Strakonice, s. r. o. – výroba autotextilií
Kraj: Jihočeský
Okres: Strakonice
Příjemce podpory: Adient Strakonice, s. r. o.
Ukončení projektu: březen 2019

Celkové způsobilé výdaje
3 670 290 Kč
Dotace ze SFŽP ČR
2 018 660 Kč

Foto: archiv SFŽP ČR

Dobroměřice: Přírodní zahrada u MŠ
V mateřské škole v Dobroměřicích vznikla v areálu mateřské školy přírodní zahrada. Zahrada prošla úpravami na ploše skoro 4 000 metrů čtverečních, bylo instalováno sedm objektů.

Podoblast podpory: 6.1.C – Rekonstrukce a vybavení center ekologické výchovy, učeben a jiných zařízení pro účely EVVO („Přírodní zahrady“)

Název projektu: Pojdme spolu ven
Kraj: Ústecký
Okres: Louny
Příjemce podpory: obec Dobroměřice
Ukončení projektu: leden 2020

Celkové způsobilé výdaje
155 983 Kč
Dotace ze SFŽP ČR
132 586 Kč

Foto: archiv SFŽP ČR

Jindřichův Hradec: Zelená clona
Místní zeleň na okraji sídliště U Nádraží podél ulice Jarošovská, která je součástí intenzivně využívaného městského okruhu, prošla revitalizací. Byly ošetřeny stávající stromy a vysazeny nové dřeviny, které budou spoluvytvářet clonu od prašné komunikace.

Podoblast podpory: 5. 4. A – Zakládání a obnova ploch zeleně včetně doprovodných vodních prvků přírodně blízkého charakteru a realizace opatření k zajištění podmínek pro existenci volně žijících živočichů v sídlech
Název projektu: Revitalizace zeleně v Jarošovské ulici v Jindřichově Hradci
Kraj: Jihočeský
Okres: Jindřichův Hradec
Příjemce podpory: město Jindřichův Hradec
Ukončení projektu: září 2019

Celkové způsobilé výdaje
119 267 Kč
Dotace ze SFŽP ČR
95 413 Kč

Foto: archiv SFŽP ČR

Lomnice nad Lužnicí: Revitalizace zeleně
V Lomnici nad Lužnicí obnovili zelenou plochu podél Tyršovy ulice. Přibýly nově vysazené stromy a keře, obnoveny byly travnaté plochy.

Podoblast podpory: 5. 4. A – Zakládání a obnova ploch zeleně včetně doprovodných vodních prvků přírodně blízkého charakteru a realizace opatření k zajištění podmínek pro existenci volně žijících živočichů v sídlech

Název projektu: Zakládání a obnova veřejné zeleně v Lomnici nad Lužnicí
Kraj: Jihočeský
Okres: Jindřichův Hradec
Příjemce podpory: město Lomnice nad Lužnicí
Ukončení projektu: únor 2019

Celkové způsobilé výdaje
365 075 Kč
Dotace ze SFŽP ČR
150 000 Kč

Foto: archiv SFŽP ČR

Ratiboř: Zajištění sesuvu

Nebezpečný svah, který ohrožoval lidi na cyklostezce, majetek obce a život v místním potoce, byl stabilizován. Svah byl podemlán proudící vodou a bylo nutné zajistit jeho odvodnění.

Prioritní osa 1, specifický cíl 1.3. – Zajistit povodňovou ochranu intravilánu

Název projektu: Stabilizace sesuvu v k. ú. Ratiboř
Kraj: Zlínský
Okres: Vsetín
Příjemce podpory: obec Ratiboř
Ukončení projektu: 31. 3. 2018

Celkové způsobilé výdaje
1 259 648 Kč
Příspěvek EU
1 070 701 Kč

Foto: archiv SFŽP ČR

Starý Plzenec: Protipovodňový systém

Obec získala povodňový informační systém, který v průběhu povodně i mimo ni zabezpečuje základní platformu pro kvalitní komunikaci mezi všemi odpovědnými subjekty a zahrnuje operativní krizové a provozní informace.

Prioritní osa 1, specifický cíl 1.4 – Podpořit preventivní protipovodňová opatření

Název projektu: Zpracování digitálního povodňového plánu a lokálního výstražného systému pro město Starý Plzenec
Kraj: Plzeňský
Okres: Plzeň-město
Příjemce podpory: město Starý Plzenec
Ukončení projektu: 31. 8. 2018

Celkové způsobilé výdaje
459 129 Kč
Příspěvek EU
390 259 Kč

Foto: archiv SFŽP ČR

Židlochovice: Pás zeleně

Na řešeném místě vznikne travnatý pás s roztroušenou zelení, bude vysazena alej z ovocných dřevin z tradičních i pozapomenutých druhů stromů. Liniový prvek má zvýšit ekologickou stabilitu území, zmírnit větrnou erozi a poskytnout prostor pro ptáky a drobné živočichy.

Prioritní osa 4, specifický cíl 4.3 – Posílit přirozené funkce krajiny

Název projektu: Interakční prvek I.P.41
Kraj: Jihomoravský
Okres: Brno-venkov
Příjemce podpory: město Židlochovice
Předpokládané ukončení projektu: 31. 8. 2020

Celkové způsobilé výdaje
364 530 Kč
Příspěvek EU
291 624 Kč

Foto: archiv SFŽP ČR

Želeč: Zateplení úřadu

Objekt obecního úřadu se dočkal renovace. Obvodové stěny byly zatepleny, stejně tak střecha. Vyměněna byla okna a dveře a luxfery byly nahrazeny okny. V kotelně byl osazen kotel na štepku a pelety.

Prioritní osa 5, specifický cíl 5.1 – Snížit energetickou náročnost veřejných budov a zvýšit využití obnovitelných zdrojů energie

Název projektu: Zateplení budovy OÚ Želeč
Kraj: Jihočeský
Okres: Tábor
Příjemce podpory: obec Želeč
Ukončení projektu: 31. 12. 2018

Celkové způsobilé výdaje
2 421 835 Kč
Příspěvek EU
968 734 Kč

Foto: archiv SFŽP ČR

PŘEDNÁŠÍME, RADÍME, DISKUTUJEME

VELETRHY

Veletržní sezóna je v plném proudu a naši lidé nechybějí na mnoha akcích v republice.

V únoru jsme se mohli potkat v **Lysé nad Labem na Staviteli**. Poradili jsme vám, jak získat státní příspěvek z programu Nová zelená úsporám či z Dešťovky. Odborníci z našeho poradenského stánku vám pomohli odpovědět na mnoho otázek ohledně podpory zateplení, výměny oken či dveří, v oblasti solární a termických systémů a dalších ekologických zdrojů energie.

A protože stavební sezóna se naplno rozjíždí, rozjeli jsme se na další výstavu, **tentokrát do Brna na tamější stavební veletrh**. Hlavním tématem letošního ročníku bylo vnitřní prostředí budov a tepelný komfort, dále témata jako zelené střechy a fasády, topení a chlazení, větrání a stínění nebo osvětlení a akustika. Taková opatření jsou podporována i z dotačních programů, jak jste se mohli dozvědět na stánku Státního fondu životního prostředí ČR.

První březnový týden patřil specialistům v oboru vytápění, ventilační, klimatizační a sanitární techniky. Na výstavišti v pražských Letňanech proběhl opět po dvou letech odborný veletrh **AQUATHERM Praha 2020**. Odborníci Státního fondu životního prostředí ČR návštěvníkům poradili s dotacemi zaměřenými na zdroje energie, vytápění a efektivnější hospodaření se srážkovou vodou.

CHCETE SEMINÁŘ VE VAŠÍ OBCI?

Dozvěděli byste se rádi více informací o dotacích z programu Nová zelená úsporám, Dešťovka či některých jiných? Pokud máte zájem a chtěli byste seminář pro alespoň 25 zájemců uspořádat, napište nám prosím na seminare@sfzp.cz.

ZAPIŠTE SI DO DIÁŘE

**Všechny akce pořádané
Státním fondem životního
prostředí ČR jsou
do odvolání zrušeny!**

www.dotacedestovka.cz

www.narodniprogramzp.cz

www.opzp.cz

www.novazelenausporam.cz

EVROPSKÁ UNIE
Fond soudržnosti
Operační program Životní prostředí

STÁTNÍ FOND
ŽIVOTNÍHO PROSTŘEDÍ
ČESKÉ REPUBLIKY

Priorita | měsíčník Státního fondu životního prostředí ČR | vydává Státní fond životního prostředí ČR, rezortní organizace Ministerstva životního prostředí | ročník 13 | číslo 3 | březen 2020 | časopis je distribuován bezplatně, pouze na území ČR | **adresa redakce:** Olbrachtova 2006/9, 140 00 Praha 4 | **kontakt na redakci:** priorita@sfzp.cz | **objednávky:** www.sfpz.cz, www.opzp.cz | **redakce:** šéfredaktor: Jan Rödling; redaktorka: Barbora Scheinherrová; grafická úprava: Eva Štanglová | **číslo registrace:** MK ČR E 18178 | Tento časopis je tištěn dle ekologických standardů. | Texty z časopisu Priorita je možné přetiskovat za předpokladu uvedení autora a zdroje.

Prosíme o správné vytrídění recyklovatelného obalu i časopisu.